

INFORMAČNÍ
SERVIS

SMO
SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Ins

ČASOPIS
SVAZU MĚST A OBCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
31. ROČNÍK
ČÍSLO 7/2023

<http://www.smocr.cz>

**Boj o daň
z nemovitosti
pokračuje**

**Hygienické limity
hluku ve světle
novely nařízení
vlády**

**Téma:
Novela zákona
o zadávání
veřejných
zakázek**

**Energetické výzvy a limity obcí a měst –
1. ročník svazové konference, 12. a 13. říjen 2023**

2. ROČNÍK HYBRIDNÍ KONFERENCE

MĚSTO A SVĚTLO

TRENDY A EKONOMIKA VE VENKOVNÍM OSVĚTLENÍ

Jaké jsou funkce osvětlení a jeho vliv na život ve městě?

Jaké aktuální trendy a dostupná řešení převládají ve světelné technice?

Jak dosáhnout úspor, získat dotace a dodržet předpisy – dobrá praxe, zkušenosti.

12 | 9 | 2023

HOTEL PASSAGE BRNO

KONFERENCE SE MŮŽETE ZÚČASTNIT PREZENČNĚ I ONLINE.
REGISTRACE NA KONFERENCE:

WWW.MESTOASVETLO.CZ

Při příležitosti tohoto ročníku se můžete těšit na zcela nové pojetí časopisu SVĚTLO.
Bude dárkem pro všechny účastníky konference.

SNÍŽENÁ CENA PRO ČLENY SMO ČR: 2 900 Kč BEZ DPH (ZÁKLADNÍ CENA – 5 390 Kč BEZ DPH)

POŘADATEL

ORGANIZÁTOR

ZÁŠTITA

HLAVNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

SPECIÁLNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Vážení čtenáři,

přichází čas dovolených a co si budeme povídat, zasloužených... V průběhu roku si my starostové většinou dvakrát tak trochu „čistíme stůl“ a možná i trochu rekapitulujeme – před vánočními svátky, kdy se již tolik těšíme na to, že svým manželkám svou přítomností v kruhu rodinném konečně vynahradíme ty dny a večery, kdy se věnujeme svému úřadu. A podruhé když se blíží léto – úředníci si vybírají dovolenou, teplo v kanceláři začíná být neúnosné, oblek a kravata škrtí čím dál více, zastupitelé a radní chtějí také vyrazit za sluníčkem a my starostové toho chceme prostě využít. Jenže jak to udělat, když papírů na stole neubývá, výběrová řízení jsou v běhu a diář jaksi odmítá vzít na vědomí, že našim dětem začínají prázdniny. My, kteří jsme se rozhodli absolvovat onu starostovskou řeholi, to tak máme skoro všichni. A je úplně jedno, jestli naše radnice stojí na náměstíčku v malém, ale milovaném městečku, jestli ji vystavěl slovatný středověký architekt ve velké, významné, historické metropoli, či jestli stojí jako nenápadný baráček na návsí, kde si hrají děti a kačky se chodí koupat do letité požární nádrže.

Nejinak je tomu i v mých Postoloprtech, kde mám tu čest sedět v oné nevďčné starostovské židli. Naše městečko se rozhodlo postavit všem problémům posledních let čelem. Řekli jsme si, že nás přeče nějaký covid, energetická krize, inflace, nesmyslná válka a další boje s větrnými mlýny, včetně rozbujelé byrokracie, neporazí. Pravda, někdy má člověk pocit, zda si neukrojil trochu moc velký krajíc, ale když postupně přicházejí výsledky, všechny pochybnosti se začnou rozplývat.

Pokud se podaří vytrvat – odměna je sladká. Vždyť i u nás (4700 obyvatel) se podařilo za minulé čtyři roky zrealizovat čisté investice za 270 miliónů korun. A to stále ještě zdaleka nekončíme. Máme krásně opravené tři domy s pečovatelskou službou, zrekonstruovaný plavecký bazén, školu, kterou nám mohou závidět kdekoli v Ústeckém kraji, stovku nových parkovacích míst, opravený plavecký bazén, kino a divadlo. A takovou „třešničkou“ na dortu je náš zbrusu nový fotbalový areál, před kterým blednou závisť i ligové kluby. Nejvíce však dušičku pohladí, když se nenecháme

ukolíbat a jedeme dál. Čeká nás toho ještě moc a my už se do toho pouštíme – právě jsme vyhlásili veřejnou zakázku na kompletní a revoluční rekonstrukci našeho náměstí, chceme se pustit do opravy zámku, který jsme koupili, začínáme připravovat lokalitu pro nové parcely...

Ale proč Vám, milí čtenáři, vyprávím o našem malém (ale krásném) městečku? Proto, abyste věděli, že až se z dovolené vrátíte, budete se zase chtít s novým elánem vrhnout do práce – vždyť (i když tomu vždy nevěříme) práce pro druhé má velký smysl, nejen pro Vás, Vaše rodiny, ale pro všechny, kteří Vám věří a spoléhají na Vás. A tak – na pár dnů shrňte papíry ze stolu, vezměte za ruku své manželky a děti, sbalte si do kufru knížku, neposlouchejte zprávy, nečtěte noviny, prostě pokuste se vypnout. A až Vám bude třeba na pláži v Řecku zvonit mobil a neúprosný občan Vám bude oznamovat, že tráva před jeho domem je moc vysoká, že zrovna nemůže zaparkovat před svým domem, až Vám vynadá, že ho zubař (pokud máte to štěstí a máte ho ve svém městečku) nechce zaregistrovat, že Vám právě nese na radnici zatoulanou kočičku a až Vám (možná) někdo za něco poděkuje..., pousmějte se, polibte manželku a své děti a řekněte si: „Ta dovolená je stejně úžasná.“ Přeji Vám krásný odpočinek, ať už jste starostové, radní, zastupitelé, nebo jen naši milí spoluobčané. Uvidíme se brzy – odpočatí a s úsměvem na tváři, i když je to někdy těžké.

*Mgr. Zdeněk Pištora
místopředseda Svazu
starosta města Postoloprty*

Krátké zprávy:

- Vládo! Znevažujete práci tisíců zaměstnanců obecních a městských úřadů
Poslanci znovu nenápadně otevřeli cestu rušení železničních lokálék
Vrátí se kamiony o víkendech na silnice? **4**
Boj o daň z nemovitosti pokračuje **6**

Pozvánka:

- Připravujeme 1. ročník konference – Energetické výzvy a limity obcí a měst **6**

- Celní úřady a jejich role při vymáhání pohledávek pro obce a města **7**

- Povinné zálohování lahví a plechovek – postoj Svazu **8**

- Obec a město jako poskytovatel místa výkonu trestu obecně prospěšných prací **10**

- Hygienické limity hluku **11**

Téma:

- Novela zákona o zadávání veřejných zakázek **13**

- Jak česká města plní SDGs: Mapování úspěšnosti a výhod zapojení **18**

Právní poradna:

- Rušení železničních přejezdů a přechodů – možnosti právní obrany **22**

- Z jednání orgánů Svazu **25**

- Kdo zvítězil ve 25. ročníku soutěže Zlatý erb? **27**

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.
Vydává SMO ČR.
Kancelář: ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4,
tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.
ID datové schránky: 5fkgwn3
Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.
Grafická úprava a DTP: Vladimír Spívála
Tisk: Tiskárna Grafotechna +
Uzávěrka tohoto čísla: 30. 6. 2023
MK ČR E 14584

Foto na titulní
a zadní straně:
Stanislav Sojka

Vládo! Znevažujete práci tisíců zaměstnanců obecních a městských úřadů

6. červen 2023, Praha

Konsolidace veřejných rozpočtů nemůže být sanována snížením platů zaměstnanců územních samosprávných celků. Proti tomuto vládnímu návrhu se Svaz rezolutně ohradil. V souvislosti s pandemickou situací a následně s válkou na Ukrajině byli a jsou zaměstnanci územně samosprávných celků vystaveni vysoké pracovní zátěži. Navrhované snížení stupnic platových tarifů o 5 % může být vnímáno ze strany zaměstnanců jako znevažování jejich práce ze strany vlády. Snížení platů povede ke snížení kupní síly a bude mít negativní dopady zejména v sektoru služeb. Může rovněž způsobit odliv zaměstnanců z veřejné sféry, která se již v současné době potýká s nedostatkem odborníků. Návrh na snížení stupnic platových tarifů o 5 % Svaz proto zásadně odmítá, a to i s ohledem na dopady inflace a vysokých cen na zaměstnance ve veřejné správě. Stejně tak nelze souhlasit se snížením příspěvku na přenesenou působnost. Obec a města doplácí v řádech miliard na výkon státní správy, který si u nich stát obdělává, ale v plném rozsahu nehradí. Další propad v příspěvku na výkon přenesené působnosti může ohrozit výkon některých činností na úseku přenesené působnosti.

S ohledem na nejistotu v oblasti dotačních titulů nejsou představitelé obcí a měst schopni určit disponibilní prostředky na určené investice. To může vést k ohrožení investic na místní úrovni vlivem nedostatečného financování obcí v souvislosti s inflační, ekonomickou a energetickou krizí. Ohroženo bude také čerpání prostředků z EU fondů i s ohledem na navrhované snížení příspěvku ze státního rozpočtu pro EU fondy a navýšení kofinancování příjemců dotace. Nelze donekonečna přehlížet názory obcí a měst, které jsou základními stavebními kameny státu a které vláda v poslední době nevnímá jako rovnocenné partnery.

Poslanci znovu nenápadně otevřeli cestu rušení železničních lokálů

6. červen 2023, Praha

Sněmovna počátkem června schválila novelu zákona o drahách, do které poslanci na poslední chvíli propašovali také institut tzv. přerušení provozuschopnosti dráhy

(v dřívějších návrzích také jako „konzervace dráhy“). Svaz proti tomuto záměru už v minulosti hlasitě vystupoval, stejně tak jako i provozovatelé lokálních železničních tratí. Novela umožní vlastníkově dráhy, kterým je v drtivé většině případů Správa železnic, na základě rozhodnutí Drážního úřadu tzv. přerušení provozuschopnosti málo používaných železničních tratí. Toto „přerušení“ se ale fakticky příliš neliší od jejich úplného a nenávratného zrušení. Podmínkou pro takové rozhodnutí, v jehož důsledku bude možné např. vytrhat koleje, je provoz méně než 300 spojů ročně v období uplynulých dvou let. Tuto podmínku nenaplní celá řada turistických tras. Podmínka může odradit i dopravce na dalších méně využívaných trasách. Skandální je způsob schvalování tohoto návrhu. Už v minulosti se jej pokusili poslanci prosadit formou pozměňovacího návrhu k novele zákona, která má přitom jen transponovat evropskou směrnici. Následně si návrh v roce 2022 osvojilo Ministerstvo dopravy. Na základě připomínek Svazu a dalších připomínkových míst ale ministerstvo tento návrh stáhlo, aby jej následně nenápadně znovu předložili poslanci. Ba co víc, mezi navrhovateli je i sám ministr dopravy Kupka. Předložením návrhu touto pokoutnou cestou se ministr vyhnul kritice legislativních připomínkových míst i veřejnosti. Svaz apeloval na senátory, aby tento návrh odmítli.

Vrátí se kamiony o víkendech na silnice?

6. červen 2023, Praha

Mají se občané žijící v blízkosti nejen hlavních silničních průtahů obávat o další zhušťování dopravy? Budou se víkendové výletníci opět prodírat mezi kamiony? Špatnou zprávou pro obyvatele tranzitních obcí i víkendové řidiče na těchto trasách přináší pozměňovací návrh poslance Stanislava Blahy. Ten navrhl rozsáhlou výjimku z dosud platného omezení ka-

mionové dopravy o víkendech. Kamiony nesmí na silnice v neděli a státní svátky odpoledne a večer, o prázdninách se pak zákaz rozšiřuje i na pátek odpoledne a sobotu dopoledne. Důvodem je jednak klid obyvatel obcí na těchto trasách alespoň ve stanovený čas a zároveň prevence zbytečným kolonám v exponovaných časech, kdy vyrazí na silnice nejvíce osobních automobilů. Taková úprava je standardní ve všech evropských státech. Předseda Svazu František Lukl k tomu poznamenal: „Návrh pana poslance Blahy se Svazem konzultován nebyl, dozvídáme se o něm až nyní. Svaz měst a obcí se dlouhodobě zasazuje o snížení intenzity kamionové dopravy v obcích. Současná úprava slibuje obyvatelům tranzitních obcí klid alespoň v určených časech a termínech. K výjimkám z těchto limitů by se mělo přistupovat s velkou opatrností, aby se nezvyšovaly už tak místy velmi intenzivní negativní dopady na život v obcích.“

K zásadní změně zákona by nyní mohl vést poslanecký návrh, který navrhuje doteď velmi specifické výjimky z tohoto pravidla doplnit o výjimku u všech jízd s cílem na území České republiky, resp. od místa vykládky, je-li na území ČR. Návrh směřuje podle velmi stručné důvodové zprávy ke zlepšení pracovních podmínek řidičů nákladních vozidel. Předkladatel se ale nijak nezabývá tím, jaký dopad bude mít výjimka na ostatní řidiče a obyvatele přilehlých obcí.

Návrh ke schválení doporučil také hospodářský výbor sněmovny. Svaz proti návrhu vystoupil a apeloval na poslance, aby jej nepodpořili.

Připravujeme vzorovou smlouvu o dílo na stavební práce

22. červen, Praha

V sídle Svazu se poprvé sešla pracovní skupina, která by ve spolupráci mezi Svazem měst a obcí a Svazem podnikatelů ve stavebnictví za odborné podpory KVB

PS k přípravě vzorové smlouvy o dílo na stavební práce

advokátní kanceláře měla vytvořit vzorovou smlouvu o dílo na stavební práce (včetně metodických doporučení). Vzorová smlouva bude následně doporučována k využití členům obou organizací za účelem větší míry jistoty, předvídatelnosti a transparentnosti při výstavbě. Tato aktivita byla prezentována na Právní konferenci Svazu a na krajských setkáních. Činnost pracovní skupiny navazuje na memorandum o spolupráci, které bylo uzavřeno mezi Svazem měst a obcí a Svazem podnikatelů ve stavebnictví. V pracovní skupině jsou zástupci samospráv, stavebních podnikatelů, akademické sféry, ale i státní správy. Podrobnější informa-

ce o smyslu a účelu vytvoření vzorové smlouvy o dílo a dalším postupu přinese-me v příštím čísle Informačního servisu.

Svaz zásadně nesouhlasí se zvýšením spoluúčasti obcí u projektů podpořených z EU fondů v programovém období 2021–2027

22. červen 2023, Praha

Ministerstvo financí v rámci konsolidačního balíčku navrhuje snížit kofinancování ze státního rozpočtu u projektů podpořených z operačních programů 2021–2027.

Opatření se nejvíce dotkne obcí, měst, krajů a dále škol a školských zařízení a neziskových organizací v přechodových a velmi rozvinutých regionech ČR (hl. m. Praha), jejichž spoluúčast při realizaci projektů vzroste až o desítky procent. Pravidla spolufinancování v programovém období 2021–2027 se do 23. června nacházela v meziresortním připomínkovém řízení. Svaz vyjádřil zásadní nesouhlas s navrhovanými změnami. U obcí, měst a krajů v přechodových regionech (Středočeský kraj, Plzeňský kraj, Jihočeský kraj, Kraj Vysočina, Jihomoravský kraj) dochází k zvýšení jejich spoluúčasti na 30 % v rámci ERFF, respektive

eltma

Recyklace pneumatik má smysl.

- 1** Díky recyklaci pneumatik přispějete k ochraně životního prostředí i spokojenosti obyvatel.
- 2** Odevzdání pneumatik koncové uživatele nic nestojí a navíc celý proces likvidace je ekologický.
- 3** Nabízíme velkou sběrnou síť po celé zemi. Jsme transparentní i spolehliví a hlavně chceme obcím pomoci, aby nebyly ekonomicky a personálně zatížené sběrem ve sběrných dvorech.

Zajímá vás více o naší organizaci a recyklování pneumatik? Navštivte naše webové stránky www.eltma.cz

20% u obcí nad 3 tis. obyvatel, 25% u obcí do 3 tis. obyvatel v rámci ESF+. Zvýšení spoluúčasti se také dotýká škol a školských zařízení (25% u ERFF, 20% u ESF+). Nejvýrazněji se změna dotkne hl. m. Prahy a subjektů na jejím území, kde dochází ke zvýšení jejich spolufinancování z původních 5–10% až na 30–50–55–60%. Účinnost upraveného materiálu se navrhuje k 1. září 2023 (případně později v závislosti na datu schválení vládou) pro výzvy zveřejněné řídicími orgány po tomto datu. Projekty podpořené na základě výzev k podání žádosti o dotaci zveřejněných před 1. zářím 2023 se dokončí podle pravidel schválených usnesením vlády č. 354 ze dne 12. dubna 2021. Snížení spolufinancování se promítne u cca 1/3 celkové alokace, protože v současné době jsou již na 2/3 alokace vyhlášeny výzvy k podání projektů, které nelze zpětně měnit.

Boj o daň z nemovitosti pokračuje

27. červen 2023, Praha

Předseda Svazu František Lukl a předsedkyně Sdružení místních samospráv Eliška Olšáková obdrželi na jednání s ministrem financí Zbyněkem Stanjurou příslib projednání jejich návrhů ke konsolidačnímu balíčku jak koaličními partnery, tak i na půdě

Poslanecké sněmovny. Jak už bylo hojně diskutováno na XIX. sněmu Svazu v květnu i na dalších jednáních, návrhy se týkají zachování současného stavu, kdy je výnos z daně z nemovitosti 100% příjmem obcí, což považují představitelé samospráv za zásadní. „Chceme zachovat daň z nemovitosti nadále plně v kompetenci zastupitelstev obcí a její výnos jejich 100% příjmem,“ znovu zdůraznil František Lukl. „Navrhujeme proto saturetovat výpadek z této daně prostřednictvím ponížení podílu obcí na dani z příjmu právnických a fyzických osob.“ Ministr Stanjura přislíbil projednat tento návrh Svazu i Sdružení s koaličními partnery i na půdě Poslanecké sněmovny. Daň z hazardu zůstane tak, jak byla vypořádána v řádném připomínkovém řízení s tím, že by Svaz přece jen uvítal, aby města a obce měla část z výnosu hazardu, který je provozován na internetu. Bohužel tady oba zástupci samospráv s ministrem společnou řeč nenašli.

Memoranda o vzdělávání zajistí zvýhodněné kurzy pro členské obce Svazu

Svaz měst a obcí podepsal memoranda o vzdělávání zastupitelů a úředníků měst a obcí se společnostmi Aliaves a KVB. Členské obce Svazu budou mít tak jedinečnou příležitost získat při objednávce kurzů přes webové stránky Svazu slevu pro své zástupce a zaměstnance. Tato spolupráce vznikla jako volné pokračování oblíbeného projektu Efektivní správa obcí (ESO). Aktivní obce nepřijdou ani o šanci vyhrát titul Vzdělaný úřad. Soutěž totiž pokračuje pod patronací Svazu měst a obcí.

Slevu na kurzy získáte objednávkou přes webové stránky Svazu po zadání IČ vaší obce. Kalendář kurzů naleznete na webu Svazu.

pozvánka

Připravujeme 1. ročník konference – Energetické výzvy a limity obcí a měst

Svaz měst a obcí připravuje 1. ročník konference Energetické výzvy a limity obcí a měst s odbornou záštitou Energetického regulačního úřadu. Chceme poskytnout voleným zástupcům obcí a měst prostor pro diskusi s vrcholnými představiteli a odborníky v oblasti energetiky nad aktuálními tématy spojenými s energetickými výzvami a limity této doby. Dvoudenní konference se bude konat **12. a 13. října 2023 v Praze**, místo bude upřesněno. Sledujte naše zpravodajské kanály, kde budou postupně zveřejněny podrobnější informace.

Celní úřady a jejich role při vymáhání pohledávek pro obce a města

Celní úřady jsou v postavení obecného správce daní, v roli exekučního orgánu v souvislosti s vymáháním nedoplatků dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SR“), a vymáhají mimo jiné i nedoplatky za neuhrazené pokuty a náklady řízení pro obce a města.

Dlužno dodat, že Celní úřad pro hlavní město Prahu je místně příslušný k zápisu těchto nedoplatků pro cizince (jak právnické, tak fyzické osoby), pro právnické osoby se sídlem v Praze a fyzické osoby s trvalým pobytem v Praze. V současnosti vymáhá Celní úřad pro hl. m. Prahu neuhrazené pokuty pro 138 měst a obcí, přičemž jako první mezi žadateli o toto vymáhání byly před více než šesti lety město Říčany a Městská policie Praha.

Díky vysoké míře kompetencí ve spojení s aktivními nástroji vymáhání tzv. na silnici a propracovaným software je Celní úřad ve vymáhání velice úspěšný. Jen za letošních 5 měsíců vybral a na příslušné městské účty odvedl 16 milionů Kč. Nejvíce bylo vybráno pro Magistrát hlavního města Prahy, Městskou policii Praha, Říčany, Ústí nad Labem, Přerov, Hranice, Vimperk, Jihlavu, Valašské Meziříčí a Znojmo. Ale je třeba upozornit, že peníze z vymáhaných pokut odešly i na účty obcí s méně než 1 000 obyvateli.

K výraznému zvýšení efektivity vymáhání tzv. přímo na silnici vedla novela zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, kde je zakotveno právo požadovat po řidiči či provozovateli motorového vozidla okamžitou úhradu nedoplatku po splatnosti (nedoplatek musí mít charakter přestupku podle dopravních předpisů). Pokud řidič nebo provozovatel motorového vozidla odmítne na místě nedoplatek uhradit, nemůže v jízdě pokračovat. Celník je oprávněn zabránit vozidlu v další jízdě příložením technického prostředku („botičky“), anebo odebráním registrační značky vozidla. Tento „instrument“ zcela eliminoval

obtížnou dobytost neuhrazených pokut u zahraničních osob a notorických neplatičů z tuzemska. Předávání rozhodnutí, na základě kterých lze neuhrazené pokuty vymáhat, je pro města a obce velmi snadné – postačí zaslání konvertovaného rozhodnutí s doložkou právní moci příslušnému celnímu úřadu a vymáhání může začít. Veškeré náklady spojené s vymáháním na sebe bere celní úřad.

U pokut tzv. z dopravy se vymáhaná částka dělí mezi obec a státní rozpočet v poměru 70 % obec a 30 % státní rozpočet, u ostatních pokut (např. pořádkových pokut, pokut za přestupky proti občanskému soužití, pokut z oblasti životního prostředí či dalších pokut ukládaných v souvislosti s rozhodnutími z oblasti přestupků) obdrží obec celou částku.

Samotné vymáhání je velmi příznivé i pro dlužníka, neboť je po něm vyžadováno uhrazení toliko částky vyměřené na pokutě příslušným městským úřadem, bez jakýchkoliv dalších nákladů řízení s výjimkou případů, kde je provedena exekuce, kde jsou náklady zabavení 2 % stanoveny zákonem.

Je zcela jasné, že efektivní možnosti k vymáhaní neuhrazených pokut, včetně neuhrazených blokových pokut vydaných městskou policií, jsou pro města a obce v případě vymáhání u cizinců nebo opakovaných přestupců z tuzemska velice omezené, ale vymáhání prostřednictvím celních úřadů tato omezení nemá a peníze na účtech obcí jsou toho důkazem.

Při předání k vymáhání nedoplatku na základě příkazu či rozhodnutí je nezbytné, aby byly uvedeny základní informace, a to zejména datum nabytí právní moci a vykonatelnosti příkazu či rozhodnutí, u občanů

i cizinců jméno, příjmení, datum narození a úplná adresa, u právnických osob obchodní firma, IČ a sídlo. Exekuční titul (tj. rozhodnutí/příkaz, jež nabyly právní moci a jsou vykonatelné) musí být opatřen konverzí, jinak nemůže být zaevidován.

Povinnost konverze je splněna zejména v případě, kdy orgán veřejné moci (tj. i obec) zašle datovou schránkou správcem daně digitální dokument – stejnopis rozhodnutí, k němuž je za doložku dle § 69 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů („za správnost vyhotovení: „s uvedením jména, příjmení a podpisu úřední osoby, která odpovídá za písemné vyhotovení rozhodnutí“) připojena doložka právní moci („toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 1. 2. 2023“) a který je osobou, která obě doložky připojila, podepsaný kvalifikovaným elektronickým podpisem; anebo digitální dokument, který vznikl konverzí (tj. autorizovanou konverzí podle § 22 a § 25 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů) nebo převodem podle § 69a zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, ve znění dalších předpisů, listinného stejnopisu rozhodnutí s doložkou právní moci, nemůže-li orgán veřejné moci vyhotovit stejnopis rozhodnutí v digitální podobě.

Potřebujete si něco ozřejmit?

V případě, že by bylo třeba v této oblasti více podrobných informací, je možné se obrátit na Mgr. Růženu Kohoutkovou, vedoucí oddělení Správy příjmů a vymáhání Celního úřadu pro hlavní město Prahu, tel.: 720 748 379.

*Mgr. Josef Vachtl, plk.
j.vachtl@cs.mfcr.cz*

Povinné zálohování lahví a plechovek – postoj Svazu

Na nedávném XIX. sněmu Svazu se mimo jiné diskutovala také problematika povinného zálohování plastových lahví. Uvědomuje si skutečně veřejnost, co to bude znamenat? K tématu se prostřednictvím našeho zpravodaje obsírněji vyjádřila členka Předsednictva Olga Dočkalová.

Proč povinné zálohování?

Hlavním prezentovaným důvodem je cirkularita materiálu, ekologie a littering, neboli pohozené obaly v přírodě. Na tyto důvody veřejnost velmi dobře slyší, ale už málokdo ví, co to konkrétně bude znamenat pro ni samotnou. Dobrovolné zálohování obalů již dlouhodobě umožňuje zákon, což využívá velmi dobře většina výrobců piva. Nabízí se tedy otázka: Proč cirkulární a ekologičtí, tak jako pivaři, nejsou od samého začátku výrobci plastových lahví? A proč v roce 2008, kdy se již uvažovalo o zálohování plastových lahví, tak právě největší nápojářské firmy tuto cestu odmítly a vše nechaly na městech a obcích? Starostové, jako pilné včeličky, budovali systémy třídění, hledali prostory na kontejnery, dělali osvětu a učili občany správnému třídění a ekologickému přemýšlení. Naši občané jsou skutečně šikovní a společné dílo se podařilo. Máme jeden z nejlépe fungujících systémů třídění v Evropě!

Kde se tedy skrývá pravý důvod?

Již od roku 2025 mají výrobci nápojových obalů povinnost přidávat do nových obalů 25 % recyklovaného materiálu (tzv. rPET). Ovšem již dnes mají výrobci přístup k materiálu pro plnění svých cílů pro zajištění obsahu rPET. Čeští recyklátoři PET lahví běžně produkují flakes z PET lahví sbíraných v rámci tříděného sběru. Tento materiál podléhá trhu a obchodu s druhotnými surovinami, může si jej koupit kdokoli. Je tedy třeba se k této budoucí „zlaté cihle“ dostat přímo a mít ji pod vlastní kontrolou. A to nejlépe přes povinné zálohování, jehož systém zafinancuje z velké části někdo jiný.

Náklady na zavedení povinného zálohování v obchodech zaplatí přes obchodníky spotřebitelé, tj. naši občané. Je třeba v obchodech vybudovat místnosti na skladování vrácených obalů, aby nepřišel do styku s ostatním potravinovým zbožím, dále pořídit automaty na vrácení záloh, evidenci vyplacených záloh a lisování, aby se nedopravoval vzduch. Částečně z nevybraných záloh od spotřebitelů se bude financovat další provoz celého zálohového systému. Jeho doprava, třídění a následná úprava. Budou jej tedy zase financovat ti spotřebitelé, kteří lahve zdeformovali či poškodili etiketu a systém jim nevrátil již zaplacenou zálohu (ve výši 4–5 Kč). Na třídících linkách ubude komodita, která je dnes velmi dobře obchodovatelná a jednoduše tříditelná. Třídící linky budou zdražovat obcím ostatní tříděné plasty, aby udržely provoz, nebo jim výpadek dofinancuje EKO-KOM, nebo budou nuceny manuálně třídící linku uzavřít. Pokud se bude jednat o dofinancování ze strany EKO-KOM, tak zdraží poplatky ostatním výrobcům obalů asi o 20 %. Výrobci následně zdražení zase promítnou do ceny zboží. A opět vše za-

platí spotřebitelé, tedy naši občané. V neposlední řadě se obcím sníží podíl odměn na krytí nákladů tříděného sběru plastu/kovových odpadů a narostou náklady (např. na dopravu na vzdálenější třídící linky). MŽP počítá, že asi polovina menších dotřídovacích linek zanikne a zůstanou jen ty velké s určitou mírou automatizace. Náklady na odpadové hospodářství se nepochybně zvýší a nezbyde než zdražit poplatky občanům. A tak si občan tento systém zaplatí potřeť.

A nyní pár souhrnných faktů:

- Dnes náš současný systém sběru vykazuje vysokou účinnost. **Naši občané odevzdají do žlutých kontejnerů 8 lahví z 10 uvedených na trh.** Aktuálně se v ČR vysbírá cca 42 500 tun PET lahví. Ke splnění evropského cíle sběru 90% stačí výkon systému zvýšit jen o cca 5000 tun (k roku 2029). Tedy o tu devátou PET láhev!
- Celková hodnota sesbíraného PET v ČR je ročně cca 500 mil. Kč (42,5 tisíc tun). **Investovat 5,2 miliardy Kč jednorázově u obchodníků a dále cca 1,5 miliardy Kč ročně v provozních nákladech na vysbírání pouhých 5000 tun navíc v nově zavedeném zálohovém systému jde v dnešní neutěšené době proti všem pravidlům šetření financemi.**
- Z pohledu produkce komunálních odpadů (5,8 mil. tun) se u předmětných komodit (PET a plechovky) jedná o cca 1 % odpadů. Obce, města a firmy přitom budou muset zpracovávat cca 85 % komunálních odpadů, aby ČR splnila recyklační cíle – **nedává logiku toto 1 % nejjednodušeji vytříditelných a recyklovatelných odpadů uměle vyjmout z obecních systémů?**
- Dopady zavedení záloh na obecní systémy budou nákladově negativní. Studie CETA 2022 (zadaná nápojáři) hovoří o 30 Kč/občan. Ve studii však nebyly

započítány všechny příspěvky od EKO-KOM, a proto dle výpočtu profesních svazů jsou reálné dopady na obce minimálně 58 Kč/občan.

- Sběr PET lahví přes zálohový systém je při započítání známých nákladů cca 7krát dražší než stávající systém separace v obcích a městech.

Dopady pro občany

- Obce a města mají od roku 2025 povinnost vytrždit 60 % všech svých odpadů. Velký zájem je o individuální systémy třídění přímo od domácností, tzv. door to door systém. Zavádění těchto systémů je velmi náročné nejen pro samotné vedení obcí, ale také pro občany, neboť představuje značnou změnu jejich letitého chování. A do toho by měli občané ještě sledovat, která láhev je zálohovaná, či nikoliv, zda ji může sešlápnout a vyhodit do žluté nádoby doma, nebo odnést nesešlápanou zpět do obchodu.
- Lze také předpokládat, že část obyvatel bude v nádobách na tříděný sběr plastů hledat vratné lahve. To v konkrétních lokalitách může způsobovat zvýšení litteringu v okolí nádob na tříděný sběr.
- Aktuálně má občan možnost předat PET lahve do cca 140 tisíc žlutých kontejnerů v celé ČR. Obchodů s vratnými automaty by bylo cca 5 tisíc. S ručním vrácením záloh v menších obchodech a na benzínových pumpách má být dohromady 11 000 sběrných míst. Tedy zásadní zhoršení dostupnosti pro občana, nehledě na nutnost převážet lahve autem a vracet je nesešlápnuté v pytlích (obrovský objem).
- Občané v rámci záloh budou poskytovat dlouhodobou bezúročnou půjčku provozovateli zálohového systému v rámci jednotek miliard. Není zcela jasné, jak bude naloženo s nevyplacenými zálohami, tedy penězi, které zaplatí občané. Stanou se součástí státního rozpočtu (nepřímé zdanění)?, zůstanou v zálohovém systému? Opět se jedná o jednotky miliard s ohledem na účinnost a vratnost obalů do zálohového systému.

Dopad na životní prostředí

- V ČR má být instalováno přes 5000 automatů na vrácení obalů v zálohovém systému. Dle studie CETA je průměrná spotřeba elektrické energie jednoho auto-

matu cca 20 kWh denně. Tedy $20 * 5000 = 100\,000$ kWh denně (36 500 000 kWh ročně) navíc, oproti stávajícímu systému sběru, jen v oblasti vrácení obalů občanem. **Uhlíková stopa takto velmi vysokého navýšení spotřeby energie na provoz automatů** je zcela zásadním negativním ekologickým dopadem.

- Další zřejmý **negativní dopad je způsoben navýšením dopravy**. Aktuálně se PET lahve vozí dohromady s ostatními plasty na více než 120 třídících linek v ČR (krátké dopravní vzdálenosti). Provozovatelé systému navrhují přepravu samostatně jinými vozy na pouhé cca dvě linky v ČR. Dopady zdvojené dopravy plastů jsou tedy zcela zásadní, včetně navýšení uhlíkové stopy.
- Další navýšení uhlíkové stopy je způsobeno tím, že lidé budou nuceni k vrácení lahví zpět do obchodů využívat automobily. Nyní nosí PET lahve spolu s plasty průměrně pouhých 90 m do kontejneru. Stále větší počet obča-

nů má sběrné nádoby již přímo ve svém domě (již zmíněný „door to door“ systém). Argument, že občan stejně jezdí do obchodu autem, je lichý. Řada občanů ani vozidlo nemá a veřejně dostupné údaje ukazují, že velké množství osob, např. seniorů nejezdí do obchodů vozidlem. I ti občané, kteří jezdí do obchodu vozidlem, budou nově při nutnosti vrácení PET lahví do obchodů zbytečně ochuzováni o čas a další zdroje.

Svaz měst a obcí v současnosti nesouhlasí s navrženým systémem zálohování, neboť obsahuje mnoho nejasných řešení a požaduje:

- po MŽP vypracování celkové koncepce udržitelného odpadového hospodářství ve světle evropské legislativy a společných cílů EU. Znamená to tedy, že odpadové hospodářství měst a obcí v budoucnu dozná komplexních změn, které se nebudou týkat pouze plastových lahví a nápojových plechovek, ale také řešení textilu, velkoobjemového nábytku, papírových letáků anebo tzv. černých pasažérů, kteří budou do systému finančně přispívat.
- Svaz bude žádat vyhodnocení zálohování jako zásahu do dnešního celkového systému odpadového hospodářství a jeho dopadů (včetně finančních), přičemž již dnes je zřejmé, že zálohování nelze považovat za neekologičtější a neekonomičtější řešení z obecného pohledu. Obce a města investovaly velké částky do funkčních systémů. Pro splnění zákonných povinností vysokých procent třídění odpadů se v současnosti připravují na intenzifikaci prostřednictvím zavádění door to door systémů, které vy-

žadují další finance, ale také čas i energii vedení obcí. Díky této intenzifikaci bude ČR blíže k plnění všech cílů sběru obalů, tedy nejen dvou komodit, které řeší zálohový systém.

Motto na závěr:

Ekologicky a cirkulárně se přece nechová ten člověk, který bude vracet do oběhu použitý obal pouze za peníze, ale ten, který použitý obal dnes bez finanční motivace odevzdá do žlutých kontejnerů!

*Ing. Olga Dočkalová
starostka obce Sudice
členka Předsednictva Svazu*

Obec a město jako poskytovatel místa výkonu trestu obecně prospěšných prací

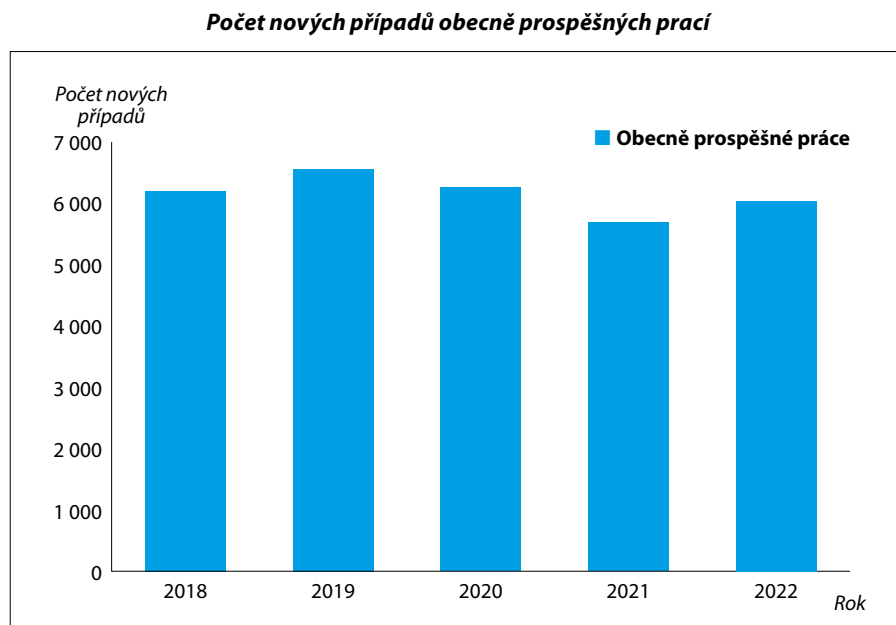
Již 27 let jsou obce a města významnými aktéry trestní politiky ČR, působí totiž jako místa výkonu trestu obecně prospěšných prací (dále jen trest OPP).

Trest obecně prospěšných prací (dále jen OPP) byl do českého právního řádu zakotven novelou trestního zákona č. 152/1995 Sb., a to s účinností od 1. 1. 1996. Zavedení tohoto druhu trestu má vysoký společenský význam, protože stojí na principu restorativní (obnovující) justice. V případě trestu OPP má tento princip podobu přesvědčení, že pokud má pachatel trestného činu možnost vlastní aktivitou odčinit své trestné jednání v komunitě, ve které žije, nahrazuje tím nejpřirozenější cestou to, co svým protiprávním jednáním spáchal. Navíc přímá práce pro komunitu může mít i pozitivní vliv na jeho budoucí chování.

Obecně prospěšné práce jsou jedním z nejčastěji ukládaných alternativních trestů, ročně je jich v ČR uloženo více než 6000.

Z pohledu společnosti je trest OPP také ekonomicky výhodný. Odsouzený zůstává na svobodě a může plnit své běžné občanské povinnosti – pracovat, starat se o rodinu, zachovat své sociální vazby.

Protože se jedná o alternativní trest (je alternativou k trestu odnětí svobody), zajišťuje jeho zákonný výkon Probační a mediační služba, která nejen k tomu byla v roce 2000 zřízena. Pro samotný výkon trestu OPP je však nezastupitelná role poskytovatelů. Poskytovatelem místa výkonu trestu OPP může být podle § 62 odst. 3 zákona č. 40/2009 – trestní zákoník stát,

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2018–2022

kraj, obec nebo právnická osoba, která se zabývá vzděláním a vědou, kulturou, školstvím, ochranou zdraví, požární ochranou, ochranou životního prostředí, podporou a ochranou mládeže, ochranou zvířat, humanitární, sociální, charitativní, náboženskou, tělovýchovnou a sportovní činností a která tuto činnost vykonává k veřejně prospěšnému účelu.

Rozhodnutí stát se poskytovatelem místa výkonu trestu OPP má nejen vysoký společenský význam a smysl, ale pro samot-

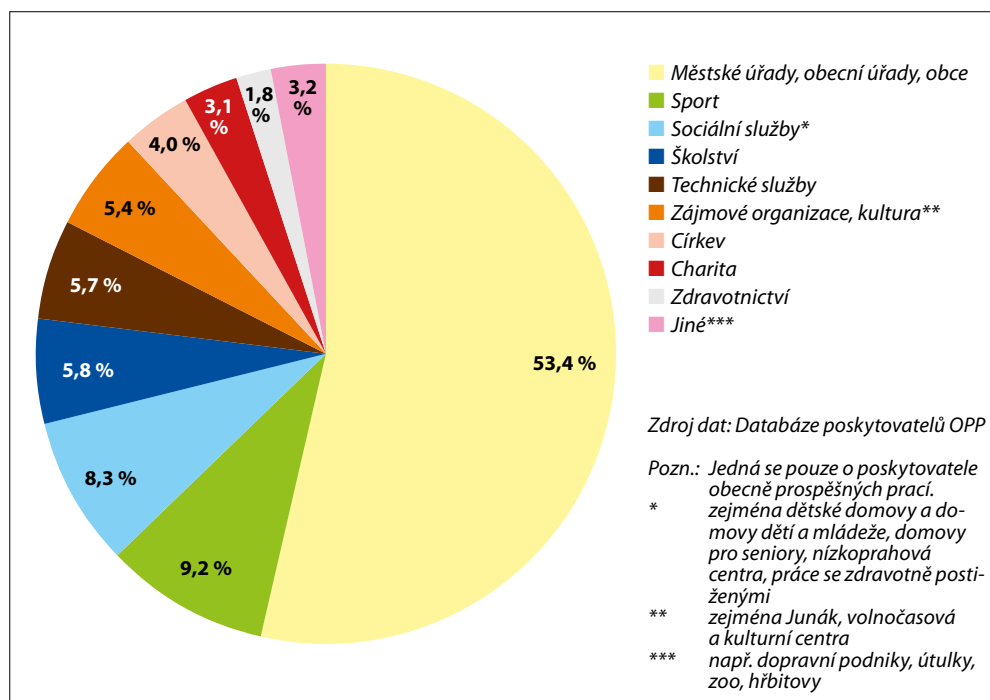
né poskytovatele mohou být OPP zajímavou formou úspory finančních prostředků a práce, kterou by bez výkonu práce odsouzených museli zajistit jinak.

V současnosti městské úřady, obecní úřady, obce a jimi zřizované organizace tvoří více jak polovinu všech poskytovatelů, s kterými Probační a mediační služba spolupracuje.

Na základě více jak 20leté zkušenosti z realizace výkonu trestu OPP a také na základě výstupů výzkumů v této oblasti

Struktura poskytovatelů obecně prospěšných prací v roce 2022

přístupila Probační a mediační služba v letošním roce k formalizaci vzájemných vztahů s poskytovateli a vytvořila Dohodu o spolupráci, která upravuje vzájemná práva a povinnosti. Fakticky ale pouze popisuje dosavadní žádanou praxi, zvyšuje právní jistotu poskytovatele a zároveň

i předchází vzniku vzájemných nedorozumění.

Přestože Probační a mediační služba usiluje o to, aby výkon OPP byl pro poskytovatele co nejméně zatěžující, je si zároveň plně vědoma toho, že samotná realizace trestu kla-

de na poskytovatele nároky organizační, časové i nároky na komunikaci s klíčovými partnery.

Dovolte mi alespoň takto velmi poděkovat všem starostům, místostarostům, tajemníkům, vedoucím odborů, mistrům, ředitelům technických, obecních a městských služeb a všem dalším pomocným a administrativním pracovníkům, kteří mají na svých bedrech zajištění ne vždy lehkého výkonu trestu OPP.

Pokud ještě nejste poskytovatelem místa výkonu trestu OPP nebo se chcete dozvědět více o tomto trestu a jeho zajištění, kontaktujte středisko Probační a mediační služby v nejbližším okresním městě – kontakty jsou na www.pmscr.cz/kontakty.

Jako každá lidská činnost s sebou nese i výkon trestu OPP jistá rizika. O tom ale zase příště.

MgA. Martin Bačkovský
tiskový mluvčí
Probační a mediační služba

Hygienické limity hluku ve světle novely nařízení vlády č. 272/2011 Sb.

Dne 6. června 2023 se na Ministerstvu zdravotnictví na základě výzvy Svazu uskutečnilo jednání ve věci novely nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, a jejich dopadů na města a obce. Předmětem jednání byla nová úprava hygienických limitů hluku (dále jen „hygienické limity“) na komunikacích. Jednání se konalo za účasti zástupců Svazu, zástupce spolku Koridor D8, zástupců Národní referenční laboratoře pro komunální hluk a představitelů dotčených samospráv.

Úvodem je třeba uvést, že Svaz měst a obcí se s návrhem nařízení vlády seznámil v rámci jednání s Ministerstvem zdravotnictví (dále jen MZDR) již 25. května 2022 a následně pak ve standardním meziresortním připomínkovém řízení. Informace o probíhající připomínkovém řízení, včetně podkladů, byla rozeslána členské základně. Návrh byl projednán i v Dopravní komisi Svazu, která je poradním orgánem v oblasti dopravy. Z území nebyly k uvedenému návrhu zaslány negativní reakce. Na ochranu zájmů menších obcí v konkrétních případech Svaz předložil návrh, aby byly obce plnohodnotnými účastníky řízení před KHS o výjimkách z limitů (doposud jen navrhovatel), čímž by se zlepšilo jejich procesní postavení v individuálních přípa-

dech. Tento návrh je však MZDR dlouhodobě odmítán. Předložený návrh novely nařízení koresponduje s potřebou racionalizace limitů tak, aby byla umožněna výstavba (nejen) dopravní infrastruktury. MZDR správně upozorňuje na to, že nereálným nastavením hygienických limitů se dostávají do protiprávního stavu i obce jakožto vlastníci místních komunikací.

Na jednání 6. června byla podrobněji vysvětlena východiska, ze kterých Ministerstvo zdravotnictví vycházelo při přípravě nařízení vlády č. 433/2022 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, a jejich dopadů na města a obce. Konkrétní hodnoty hy-

gienických limitů hluku jsou stanoveny pro regulaci dlouhodobých účinků hluku na základě kompromisu při uvážení následujících hledisek – ochrana veřejného zdraví, restrikce vůči provozovatelům zdrojů hluku, technická a finanční dostupnost protihlukových opatření. Od počátku bylo záměrem zbavení se rigidních ustanovení NV, které znamenaly komplikovanou aplikační praxi a odlišené regionální výklady (nejednotný postup KHS). Nová úprava se týká staré hlukové zátěže, sjednocení hygienických limitů pro jednotlivé druhy silnic a sjednocení hygienického limitu pro železniční dráhy. Cílem novely je tak zjednodušit, zpřesnit a sjednotit hygienické limity pro jednotlivé třídy komunikací.

Odstranění staré hlukové zátěže

V případě uznání starých hlukových zátěží odpovídal jejich hygienický limit hodnotě 70/60 dB v denní/noční době, a to jak pro dálnice, silnice I. a II. třídy, ale i silnice III. třídy včetně účelových komunikací. Uznávání starých hlukových zátěží se s ohledem na nedostatek „tvrdých“ dat před rozhodným datem stávalo formalistickým. Novelou NV bylo MZDR navrženo rozdělení hygienických limitů podle rozhodného data 1. 1. 2001 na „staré“ komunikace s hygienickými limity 65/55 dB pro denní/noční dobu a „nové“ komunikace s hygienickými limity 60/50 dB pro denní/noční dobu. U „nových“ komunikací se tedy nic nemění, neboť zde platí, že komunikace budované po 1. 1. 2021 musí splňovat tyto limity již dnes. V rámci připomínkového řízení uplatnily zásadní připomínky k limitům u „starých“ komunikací Hospodářská komora a Ministerstvo životního prostředí. Na základě následujících jednání v rámci vypořádání připomínek došlo ke kompromisu u „starých“ komunikací na hodnotě 68/58 dB pro denní/noční dobu.

Sjednocení hygienických limitů pro silnice

Původní nízký hygienický limit pro silnice III. třídy 55/45 dB pro denní/noční dobu se tradoval již od roku 1977 a měl za účel udržet nízkou hladinu hluku zejména v okolí venkovských silnic. Tento záměr se ukázal jako neúčinný, protože intenzita dopravy se vzrůstající životní úroveň v ČR a také vstupem do EU v roce 2003 spontánně výrazně vzrostla nejen v rozrůstajících se městských sídlech a satelitních oblastech, ale právě i na venkov-

ských silnicích. Nynější nastavení přísnějšího hygienického limitu pro komunikace III. třídy a účelové komunikace způsobuje jeho vyčerpání již při jednotkách průjezdů automobilové dopravy (zejména v noční době). Takto nastavený systém prakticky zabraňuje dalšímu rozvoji lokalit, nelze umístit například ani služby (školská zařízení, zdravotnická střediska aj.), což má za následek další vylidňování venkovských oblastí. Provozovateli/vlastníky komunikací III. třídy a účelových komunikací jsou zejména obce, které se v případě, že je taková komunikace hlukově nadlimitní, ocitly v protiprávním stavu a musely přijmout protihluková opatření. Případně mohla být aplikována výjimka pro institut staré hlukové zátěže s limity až 70/60 dB v denní/noční době. NV sjednocuje limity pro všechny komunikace, neboť není odborný důvod, aby obyvatelé v okolí silnic měli různé hygienické limity. Zdroj a charakter hluku je ve všech případech stejný, stejně je i jeho působení na zdraví.

Sjednocení hygienického limitu pro železniční dráhy

Dle stávající úpravy byl hygienický limit uvnitř ochranného pásma dráhy 60/55 dB v denní/noční době. Hygienický limit vně ochranného pásma dráhy byl 55/50 dB v denní/noční době. Toto rozdělení nedávalo z hlediska fyzikálního smyslu. Hranice pásma, která představovala výraznou skokovou změnu hygienického limitu, často protínala chráněnou stavbu, takže různé části jednoho objektu (a někdy i jedné bytové jednotky) měly zcela nelogicky různé hygienické limity. Došlo tedy ke sjednocení limitu na 60/55 dB v denní/noční době. Tento limit platí pro všechny typy drah, tj. jak pro železniční dráhu konvenční, tak

i pro vysokorychlostní železniční dráhu. Nedochozí tak k zavádění zvláštního režimu pro VRT.

Závěrem je třeba konstatovat, že navrhované zvýšení hygienických limitů pro silnice III. tříd neznamená automaticky zvýšení hluku z dopravy na těchto komunikacích až do úrovně nového hygienického limitu. Zvýšená hladina hluku v daných místech je již nyní a její další výrazné zvýšení nelze předpokládat zejména z kapacitních důvodů. Vyšší hygienický limit se týká „starých“ komunikací, na kterých ve většině případů byl uplatňován hygienický limit pro starou hlukovou zátěž, tj. bez ohledu na třídu komunikace do roku 2005 72/62 dB, od roku 2006 byl snížen na 70/60 dB a nyní na 68/58 dB. Na „starých“ komunikacích, tak představuje nový hygienický limit snížení o další 2 dB, což je pozitivní. Obce navíc i nadále mají pravomocí umožňující regulaci dopravy vedoucí ke snížení hluku např. vyhlášením zón (obytné zóny). Účastníci jednání se shodli na tom, že řešení ochrany zdraví před hlukem je nutné výrazněji uplatňovat i v rámci procesu EIA. Problém byl indikován v jednání s ŘSD, jako původcem hluku zejména u dálnic, při realizaci protihlukových opatření.

Další informace k základním principům akustiky a poznatkům vlivu hluku na zdraví exponovaných osob v komunálním prostředí lze nalézt na stránkách ministerstva → Ochrana veřejného zdraví.

*Mgr. Ivona Mottlová
Legislativní a právní sekce
s využitím podkladů
od Ministerstva zdravotnictví*

Hygienické limity v chráněném venkovním prostoru staveb po 1. 7. 2023

	DEN	NOC
Před 1. lednem 2001 – „staré komunikace“	[dB]	
Hluk z dopravy na pozemních komunikacích	68	58
Hluk z dopravy na železniční a tramvajových dráhách	68	63
Po 31. prosinci 2000 – „nové komunikace“	[dB]	
Hluk z dopravy na pozemních komunikacích	60	50
Hluk z dopravy na železniční a tramvajových dráhách	60	55
Hluk z provozu stacionárních zdrojů	50	40
Hluk z provozu stacionárních zdrojů – tónová složka	45	35

NOVELA ZÁKONA O ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Ve Sbírce zákonů byla pod číslem 166/2023 Sb. zveřejněna novela zákona o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“). Novela nabyde účinnosti 30. dnem od publikace, tedy od 16. července 2023. Jedná se o komplexní novelu, jejímž hlavním smyslem je odstranění nedostatků transpozice unijních směrnic.

Podstata novely

Novela ZZVZ kromě odstranění nedostatků transpozice evropských zadávacích směrnic obsahuje změny, které mají za cíl snížit administrativní zátěž na straně zadavatelů i dodavatelů. V rámci novely je korigována nepřiměřená přísnost některých pravidel, dochází k odstranění výkladových nejasností a legislativně technických nedostatků textu stávajícího zákona. Novela nepřináší zásadní koncepční změny procesu zadávání. Nejvýznamnější změny uvádíme dále.

Základní ustanovení

V rámci základních ustanovení dochází ke zpřesnění definice zadavatele. Za důležité je upozornit na změnu, ke které došlo u povinnosti dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací. Zadavatel je povinen postupovat v souladu s těmito zásadami, pokud je to „vhodné“. Nový pojem vhodné tak nahradil předchozí pojem „možné“. Je tak dán větší prostor zadavateli pro zvýšení k aplikaci zásad.

Spolupráce zadavatele při zadávání veřejné zakázky

Větší pružnost při centralizovaném zadávání umožní právní fikce, že uveřejňovací povinnosti stanovené ZZVZ jsou splněny, pokud je při centralizovaném zadávání místo zadavatele splní centrální zadavatel. Pro zúčastněné strany může být výhodnější, pokud se dohodnou, že uveřejňovací povinnosti bude plnit centrální zadavatel i v případech, kdy jednotlivé zakázky zadává samostatně zadavatel, který se účastní centralizovaného zadávání.

Pro zadávání podlimitních veřejných zakázek centrálními zadavateli už nebude potřeba stanovit okruh zúčastněných zadavatelů předem. Bude tak možné, aby k uzavřené smlouvě přistoupili další zadavatelé. Ani po přistoupení dalších zadavatelů však nesmí být překročena celková cena za plnění veřejné zakázky, která musí být stanovena předem v zadávací dokumentaci a musí být nižší než limit pro nadlimitní veřejné zakázky.

Druhy a režimy veřejných zakázek

Novela upravuje definici veřejných zakázek na dodávky, aby byla v souladu se směrnicí, neboť dosavadní právní úprava byla přísnější, ačkoliv k tomu nebyl důvod. Z definice veřejné zakázky na dodávky se výslovně vyjímá pořízení cenných papírů nebo jiných investičních nástrojů, obchodního závodu, samostatné organizační složky závodu nebo podílu v obchodní korporaci. Pokud tedy předmětem smlouvy bude pouze koupě, nájem nebo pacht věcí uvedených v předchozí větě, nebude se na základě výjimky z definice jednat o veřejnou zakázku na dodávky, resp. nebude se vůbec jednat o veřejnou zakázku.

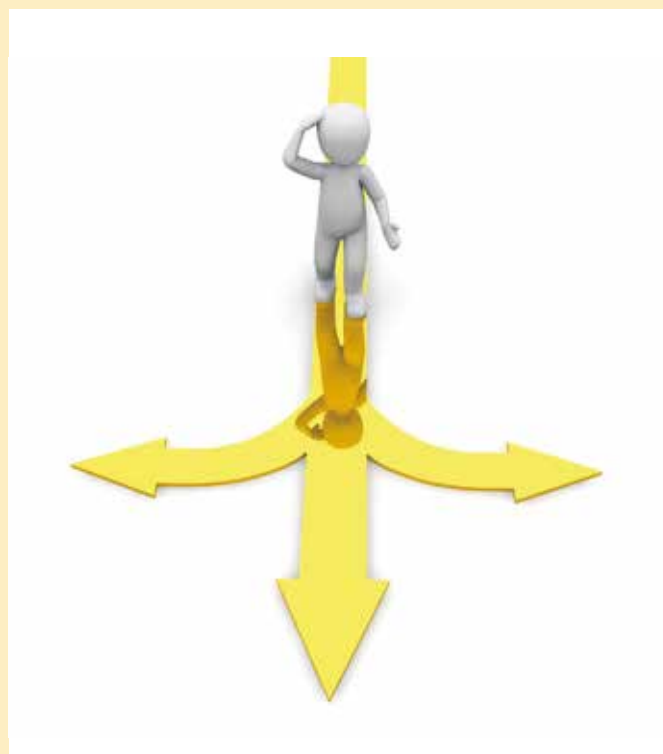
Dochází k omezení výjimky u definice zakázek pravidelné povahy pouze na podlimitní veřejné zakázky a veřejné zakázky malého rozsahu. V případě nadlimitních veřejných zakázek pravidelné povahy se bude při stanovení předpokládané hodnoty vždy postupovat podle odstavců 1 a 2 § 19 ZZVZ a zadavatel bude muset stanovit jejich předpokládanou hodnotu podle součtu předpokládaných hodnot dodávek nebo služeb stejného druhu minimálně za období 12 měsíců nebo účetní období, které je delší než 12 měsíců, a to bez ohledu na to, zda spolu funkčně souvisí či nikoli.

Upravuje se definice zadávací dokumentace ve spojitosti s výzvami dle přílohy č. 6. Pojem „zadávací dokumentace“ již nezahrnuje výzvy uvedené v příloze č. 6 k ZZVZ. To se však netýká výzvy k podání nabídek ve zjednodušeném podlimitním řízení, která byla do definice zadávací dokumentace výslovně doplněna.

Výjimky

Obecně dochází k zpřesnění transpozice výjimek ze směrnic. Zadávat se nové výjimky z povinnosti zadat zakázku v zadávacím řízení pro podlimitní zakázky:

- Finančního analytického úřadu zadávané za účelem zajišťování boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo zajišťování provádění mezinárodních sankcí za účelem udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu

- Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost za účelem zajišťování kybernetické bezpečnosti České republiky
- zadávané zadavatelem, který je spolkem, pobočnému spolku
- zadávané příjemcem podpory od veřejného zadavatele na dodávky nebo služby související s podporou práce s dětmi a mládeží

Pro zakázky malého rozsahu je stanovena výjimka z povinnosti dodržet zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací. Nadále tak zadavatel může tyto zásady u zakázek malého rozsahu dodržovat na základě vlastního rozhodnutí, pokud postupuje mimo zadávací řízení. ZZVZ mu po novele tuto povinnost nestanoví. Upřesňuje se výjimka z povinnosti zadat smíšenou veřejnou zakázku v zadávacím řízení s ohledem na hlavní předmět smíšené veřejné zakázky.

Základní ustanovení o zadávacích řízeních

Novela upřesňuje dosavadní pravidla pro průběh zadávacího řízení ve vztahu k ověřování věrohodnosti údajů, dokladů, vzorků nebo modelů poskytnutých účastníkem zadávacího řízení a k možnosti zadavatele opatřovat si je sám. Ověřování informací může probíhat v kterékoli fázi zadávacího řízení. Zadavatel si nemůže sám opatřovat údaje, doklady, vzorky nebo modely, které budou předmětem hodnocení, ty musí být vždy předloženy účastníkem zadávacího řízení.

Upřesňuje se úprava prodloužení zadávací lhůty. Nadále se nepoužívá pojem, že zadávací lhůta „neběží“, která způsobovala výkladové problémy. Nová úprava hovoří o „prodloužení“ zadávací lhůty. K tomu může dojít na základě dohody zadavatele s účastníky zadávacího řízení nebo ze zákona nebo na základě rozhodnutí. Doplnuje se povinnost zadavatele informovat na žádost účastníka zadávacího řízení o době zákazu uzavření smlouvy proto, aby účastníci zadávacího řízení měli jistotu, jakým způsobem mohou získat informaci o prodloužení zadávací lhůty a na základě této informace mohli adekvátně prodloužit poskytnutou jistotu.

Ke změna dochází i v případě ukončení zadávacího řízení ze zákona, pokud zadavatel neodešle oznámení o výběru dodavatele v zadávací lhůtě. V takovém případě není zadávací řízení ukončeno uplynutím zadávací lhůty, ale až uplynutím tří měsíců od okamžiku konce zadávací lhůty. V případě ukončení zadávacího řízení ze zákona se nově zavádí prekluzivní lhůta k uplatnění nároku na náhradu účelně vynaložených nákladů spojených

s účastí v zadávacím řízení. O náhradu těchto nákladů musí nově účastník zadávacího řízení požádat písemně nejpozději do 6 měsíců od uveřejnění oznámení o ukončení zadávacího řízení. Sjednocuje se úprava prokazování poskytnutí jistoty formou bankovní záruky a pojištění záruky.

Upřesňuje se úprava vyloučení z důvodu souvisejících s jistotou, pokud si ji zadavatel vyžádal. Doplnuje se nový důvod pro vyloučení účastníků zadávacího řízení, který je založen na judikatuře Soudního dvora Evropské unie. Jde o rozsudky, podle kterých se umožňuje vyloučit ze zadávacího řízení i spojené osoby, pokud se prokáže podstatná koordinace přípravy jejich nabídek, a to i v případě, že mezi nimi nebyla uzavřena zakázaná dohoda podle soutěžního práva. Vyloučení v tomto případě není povinné, protože pro zadavatele může být obtížné posoudit, zda má k dispozici dostatek důkazů pro jeho uplatnění.

Zavádí se výjimka z povinnosti odeslat oznámení o výběru dodavatele pro zadávací řízení, v němž je jediný účastník.

Ve zjednodušeném podlimitním řízení se nově zavádí povinnost vyžadovat základní způsobilost v rozsahu vymezeném v § 74. Pokud zadavatel nestanoví způsob prokázání základní způsobilosti v zadávací dokumentaci jinak, bude postačovat její prokázání čestným prohlášením. Čestné prohlášení je v takovém případě samotným dokladem způsobilým základní způsobilost prokázat.

Jednací řízení bez uveřejnění

Novela upřesňuje podmínky pro použití jednacího řízení bez uveřejnění v případě nepodání nabídek v předchozím otevřeném, užším nebo zjednodušeném podlimitním řízení. JŘBU je v tomto případě možné použít, pokud nabídky podané v předchozím řízení **bez zásadních změn nemohou uspokojit** požadavky zadavatele na předmět veřejné zakázky. Nejedná se tedy o jakékoli nesplnění požadavků zadavatele na předmět veřejné zakázky, ale je nutno posoudit, jaké změny by v nabídkách musely být provedeny, aby požadavky zadavatele byly splněny. Pokud by takové změny nebyly zásadní, nelze jednací řízení bez uveřejnění použít.

V JŘBU dochází k úpravě i u zakázek na dodávky, zadávaných na komoditní burze.

Zadávací podmínky v nadlimitním režimu

Upřesňuje se, že prokázání kvalifikace jinou osobou je možné u všech částí kvalifikace, tj. u veškeré kvalifikace s výjimkou základní způsobilosti a profesní způsobilosti. Dochází ke zpřesnění textu ohledně písemného závazku třetí osoby k plnění v souvislosti s tzv. referencí. Doplnuje se možnost vznést požadavek na změnu poddodavatele také v případě, že zadavatel na základě věrohodných informací získá důvodné podezření o uzavření zakázané dohody nebo o koordinaci nabídek poddodavatelem.

Průběh řízení po podání nabídek pro nadlimitní režim

Zadavateli se ukládá nová povinnost do 5 pracovních dnů od doručení žádosti účastníka zadávacího řízení sdělit nebo uveřejnit údaje z nabídek odpovídající číselně vyjádřitelným kritériím hodnocení. Žádost může být podána až po skončení lhůty pro podání nabídek. Údaje se poskytují bez identifikačních údajů účastníků zadávacího řízení.

Výběr dodavatele

Novela obsahu zpřesnění úpravy předkládání dokladů před uzavřením smlouvy tak, že jsou odstraněny příliš přísné formální požadavky na tyto doklady. Novela rozlišuje doklady, které zadavatel zjišťuje povinně, a doklady či čestná prohlášení, které si zadavatel vyžádat může. Zadavateli je v případě možnosti požadovat doklady dána volba, zda bude požadovat originály nebo ověřené kopie požadovaných dokladů, nebo zda postačí předložení jejich prostých kopií.

V ustanovení o oznámení výběru dodavatele dochází k úpravě formulace tak, že zadavatel je povinen odeslat oznámení o výběru bez zbytečného odkladu po ukončení hodnocení nabídek nebo elektronické aukce, pokud ji zadavatel v daném zadávacím řízení použil.

Současně je zadavateli umožněno, aby oznámil účastníkům zadávacího řízení údaje o splnění dalších podmínek pro uzavření smlouvy mimo oznámení o výběru dodavatele. V takovém případě musí údaje odeslat všem účastníkům zadávacího řízení bez zbytečného odkladu od získání těchto dokladů nebo vzorků nebo od získání výsledků zkoušek vzorků.

Zrušení zadávacího řízení

Lhůta pro odeslání oznámení o zrušení zadávacího řízení k uveřejnění se stanovuje od ukončení zadávacího řízení, nikoliv od zrušení. Důvodem je, aby nemuselo být oznámení následně rušeno, pokud by došlo ke zrušení rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení.

Zjednodušený režim

Ve zvláštním paragrafu jsou upravena řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu a koncesní řízení ve zjednodušeném režimu. Pravidla pro průběh těchto zadávacích říze-

ní vychází důsledněji z evropských směrnic než dosavadní znění.

Rámcová dohoda

Zjednodušený režim se doplňuje do výčtu režimů, ve kterých lze uzavřít rámcovou dohodu. Rámcové dohody mohou být tedy uzavřeny ve všech režimech, tj. podlimitním, nadlimitním i zjednodušeném. Zadavatel si může vyžádat od účastníka rámcové dohody vybraného k uzavření smlouvy doklady nebo čestné prohlášení dle § 122 odst. 4 před uzavřením smlouvy na jednotlivou veřejnou zakázku na základě rámcové dohody s obnovením soutěže. Zadavatel může vyžadovat ve výzvě

k podání nabídek nebo před uzavřením smlouvy potvrzení aktuálnosti dokladů o kvalifikaci, nebo předložení nových dokladů tehdy, pokud došlo ke změnám údajů rozhodných pro posouzení kvalifikace.

Možnosti uzavření smlouvy na základě rámcové dohody před uplynutím lhůty pro podání námitek nově platí nejenom pro lhůtu pro podání námitek proti výběru dodavatele, ale také pro lhůtu pro podání námitek proti ostatním úkonům zadavatele, lhůtu pro vyřízení námitek i lhůtu pro podání návrhu k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. To se však netýká blokačních lhůt. Upřesňují se ustanovení k ověřování kvalifikace účastníků rámcové dohody.

Dynamický nákupní systém

V rámci této hlavy dochází k vyjasnění a upravení některých pravidel. Mimo jiné se upravuje, že při zahájení zadávacího řízení, kterým se zavádí dynamický nákupní systém, mohou být pravidla pro hodnocení nabídek stanovena méně konkrétním způsobem než v případě běžného užšího řízení. Vyjasňují se pravidla pro změnu a doplnění zadávací dokumentace v době trvání dynamického nákupního systému. Byly provedeny i další legislativně technické změny. Upřesňují se ustanovení týkající se kvalifikace a postup pro uzavírání smluv v dynamickém nákupním systému.

K úpravě a zpřesnění dochází i v oblasti zadávání sektorových veřejných zakázek

Koncesní řízení

Do zákona se doplňuje pravidlo pro určení okamžiku stanovení předpokládané hodnoty pro koncese zadávané mimo zadávací řízení (koncese malého rozsahu nebo v případě jiných výjimek). Jedná se o okamžik uzavření smlouvy, stejně jako je tomu u ostatních veřejných zakázek zadávaných mimo zadávací řízení. Umožňuje se jednat řízení bez uveřejnění z důvodů možnosti jejího splnění pouze určitým dodavatelem i v případě koncesí. Doplnuje se výčet ustanovení o kvalifikaci.

Novelou dochází ke zrušení stávajícího ustanovení a prováděcí vyhlášky č. 248/2016 Sb., o náležitostech obsahu žádosti o předchozí stanovisko Ministerstva financí k uzavření smlouvy a ke změně závazku ze smlouvy podle zákona o zadávání veřejných zakázek.

Společná ustanovení

V rámci komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem dochází ke zpřesnění, aby bylo zřejmé, že v zadávacích řízeních a při zvláštních postupech mezi zadavatelem a dodavatelem musí probíhat primárně písemná komunikace. Nedodržení písemné formy komunikace bude považováno za porušení zákona a následky se budou posuzovat v konkrétních případech jednotlivě v návaznosti na skutečnost, zda porušení zákona mělo či mohlo mít vliv na výběr dodavatele. **Doplňuje se výjimka z povinné elektronické komunikace v zadávacím řízení, jejímž předmětem je uzavírání smlouvy tak, aby bylo možné smlouvy uzavřít i v listinné podobě, pokud to vyhovuje administrativním postupům zadavatele.** Zpřesňuje se úprava podepisování elektronických dokumentů.

V rámci ustanovení upravujících profil zadavatele se doplňuje, že informace, které je zadavatel povinen uveřejnit na profilu zadavatele, uveřejní zadavatel ve strojově čitelném formátu, jehož struktura bude stanovena v prováděcím právním předpise.

Zavádí se fikce řádného uchování dokumentace v případech, kdy zadavatel uveřejňuje dokumenty prostřednictvím certifikovaného elektronického nástroje (například zadávací dokumentace, výzva k podání nabídek ve zjednodušeném podlimitním řízení) nebo pokud zadavatel či dodavatel odesílají prostřednictvím takového nástroje dokumenty v průběhu zadávacího řízení.

Mezi údaje uveřejňované v písemné zprávě zadavatele se doplňují údaje o nabídkové ceně účastníků zadávacího řízení.

V rámci povinnosti uveřejnit smlouvu a skutečně uhrazenou cenu dochází ke sjednocení lhůty pro uveřejnění se lhůtou pro uveřejnění v registru smluv, aby nevznikaly výkladové problémy na základě rozdílnosti těchto lhůt.

Změna závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku

Dochází k upřesnění pravidel pro změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku v případech, kdy je na změnu možné aplikovat některou z výjimek. Zákaz umožnit podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku neplatí v případě změny, u nichž jsou splněny podmínky pro výjimku z povinnosti zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení stanovenou ZZVZ, tedy zejména v § 29. Jde-li o výjimku pro podlimitní veřejnou zakázku (§ 25), veřejnou zakázku malého rozsahu (§ 27) nebo koncesi malého rozsahu (§ 178), lze ji pro změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku použít pouze tehdy, pokud celková hodnota závazku po jeho změně nepřekročí příslušný limit. Vyhrazené změny nemusí být výslovně uvedeny ve smlouvě, postačí vyhrazení změn v zadávací dokumentaci.

Ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele

Mění se úprava lhůty pro podání námitek v případě, že je stanovena lhůta pro podání nabídek. Nově, je-li v zadávacím řízení stanovena lhůta pro podání nabídek, musí být námitky proti zadávacím podmínkám doručeny zadavateli nejpozději do skončení této lhůty. Námitky proti obsahu výzvy k podání nabídek v dynamickém nákupním systému nebo při zadávání veřejné zakázky na základě rámcové dohody musí být zadavateli doručeny nejpozději do konce lhůty pro podání nabídek. V soutěži o návrh musí být námitky proti soutěžním podmínkám doručeny nejpozději do konce lhůty pro podání návrhů.

Zadavatel bude moci nově v zadávací dokumentaci stanovit, že námitky proti zadávacím podmínkám lze podat nejpozději 72 hodin před koncem lhůty pro podání nabídek.

Doplňuje se, že v odůvodnění, které je součástí rozhodnutí o odmítnutí námitek, se musí zadavatel podrobně a srozumitelně vyjádřit ke všem skutečnostem uvedeným stěžovatelem v námitkách. Z toho lze dovodit, že v případě, kdy zadavatel vyhovuje námitkám, není povinen se v odůvodnění tohoto rozhodnutí vyjadřovat podrobně a srozumitelně ke všem skutečnostem uvedeným v námitkách.

V souvislosti se zákazem uzavřít smlouvu se upřesňují ustanovení týkající se blokačních lhůt a jejich použití. Mimo jiné se vyjasňuje, že blokační lhůta se neuplatní v případech, kdy zadavatel není povinen odeslat oznámení o výběru dodavatele, tedy v případech, kdy je v zadávacím řízení jediný účastník, nebo v jednacím řízení bez uveřejnění při nakupech na komoditní burze. Dochází k upřesnění, že blokační lhůtu spouští pouze námitky, které jsou podány včas.

Dochází k upřesnění pravidel pro změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku v případech, kdy je na změnu možné aplikovat některou z výjimek. Zákaz umožnit podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku neplatí v případě změny, u nichž jsou splněny podmínky pro výjimku z povinnosti zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení stanovenou ZZVZ, tedy zejména v § 29. Jde-li o výjimku pro podlimitní veřejnou zakázku (§ 25), veřejnou zakázku malého rozsahu (§ 27) nebo koncesi malého rozsahu (§ 178), lze ji pro změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku použít pouze tehdy, pokud celková hodnota závazku po jeho změně nepřekročí příslušný limit. Vyhrazené změny nemusí být výslovně uvedeny ve smlouvě, postačí vyhrazení změn v zadávací dokumentaci.

Dozor nad dodržováním zákona

Došlo k úpravě lhůt pro zaslání vyjádření k obdržnému návrhu dokumentů obsahujících zadávací podmínky a dokumentace o zadávacím řízení, dokumentace o zadávacím řízení v dodatečné lhůtě, a to tak, že ve všech těchto případech k dodržení lhůty postačí odeslání dokumentů a nikoliv jejich doručení.

Nově je uvedeno, že za nabídkovou cenu se pro účely výpočtu kaucí považuje rovněž cena uvedená v předběžné nabídce.

Změnu přináší nové ustanovení, že **podnět k zahájení řízení z moci úřední, který podá stěžovatel, jenž v téže věci podal návrh, aniž zaplatil kauci, se nevyřizuje.** Úřad tak nebude vyřizovat podnět k zahájení správního řízení z moci úřední podaný stěžovatelem, jenž v téže věci podal návrh, aniž by však zaplatil kauci. Uvedené pravidlo má alespoň částečně omezit nápad šikanózních podání.

Povinnost zaslat Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže dokumentaci bude moci zadavatel splnit jednoduše tak, že po celou dobu správního řízení zajistí Úřadu přístup k těmto dokumentům a souvisejícím informacím v certifikovaném elektronickém nástroji, pokud jím využívaný certifikovaný elektronický nástroj takovou funkcionalitou bude disponovat. Pokud zadavatel této možnosti využije, bude povinen zajistit přístup k těmto dokumentům ve stejném rozsahu i soudu, bude-li proti rozhodnutí Úřadu podána žaloba.

Doplňuje se možnost nových nápravných opatření. Na základě novely dochází k revizi speciálních ustanovení k obecné úpravě v zákoně o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich tak, aby byly odchylky stanoveny pouze v případech, kdy je to nezbytné.

*Mgr. Ivona Mottlová, Legislativní a právní sekce
zpracováno s využitím důvodové zprávy k novele zákona*

Jednání politického výboru CEMR 6. a 7. června 2023 v Tbilisi v Gruzii

Jednání zahájil primátor Tbilisi Kahka Kaladze, vedoucí gruzínské delegace v Kongresu RE a předseda asociace gruzínských samospráv NALAG, který ve svém úvodním slově zdůraznil důležitost statusu kandidátské země EU, o kterou Gruzie intenzivně usiluje, a podporu, kterou od dalších evropských zemí potřebuje a očekává. CEMR již deklaroval podporu této snahy.

Následovala debata o roli přímé spolupráce mezi samosprávami a regiony v době definované mnohočetnými krizemi. Už období covid-19 a vypuknutí války na Ukrajině ukázalo potřebu nového způsobu spolupráce a aliancí na místní úrovni. Následky klimatických změn vedou k rozsáhlým katastrofám, jako se to například děje aktuálně v Itálii postižené záplavami. Jak uvedla Nino Loladze z Gruzínské univerzity veřejného práva, tyto krize pak často vedou k systémové krizi a krizi politického systému, především pokud krize nejsou dobře zvládnuty na místní úrovni.

Podle generálního sekretáře CEMR Fabricio Rossiho již není úkolem samospráv pouhé řešení krizí, musí krize předvídat a účinně jim předcházet. Role samospráv je v současné době posilována výrazným příklonem k city to city diplomacii, tedy podpoře, kterou si vzájemně poskytují města a která byla zintenzivněna ve snaze pomoci válkou zasaženým ukrajinským mēs-

rodní a globální úrovni. V rychle měnících se podmínkách a krizových situacích musí být samosprávy schopné změny a musí k ní mít potřebné kompetence, znalosti a zdroje. A to také proto, aby se po několikaletém fungování v krizovém modu dostaly co nejdříve do nového systémového nastavení, posíleny o zkušenosti a připraveny poskytovat své běžné či další služby, jak je občané očekávají. Nový, inovativní přístup k city twinningu je více než potřeba a CEMR by měl požadovat, aby Evropská komise podpoře twinning aktivit věnovala více pozornosti i finančních prostředků. Předsednictvo CEMR dále představilo své priority pro nadcházející období. Hlavním mottem nového předsednického týmu je advokacie: „Být vidět a slyšet jako ambasadoři místních samospráv“ – takto vidí své poslání v roli prezidentky CEMR v prosinci zvolená Gunn Marit Helgessen. Co-Předsident Christoph Schnaudigel upozornil na častou situaci, kdy po schválení nařízení Evropské unie vznikne pocit, že ten do-

ci CEMR: Větší kontakt a přiblížení zástupců lokálních samospráv k Evropské komisi a důležitým evropským institucím, dále posílení sdílení znalostí a kompetencí mezi městy a regiony v přímé komunikaci a také posílení kompetencí volených zástupců formou propojení, setkávání, tréninků a dalšího vzdělávání ze strany partnerských politických a akademických institucí.

Další den jednání zahájila prezidentka CEMR a generální sekretář informací k připravovaným aktivitám a stěžejním zprávám k nadcházejícím volbám do Evropského parlamentu. Zapojení CEMR se soustředí na informování a inspiraci. Hlavní tematickou oblastí bude kohezní politika, tedy podpořme ty MEPs, kteří budou mít jasný cíl podpory lokální a regionální úrovně ve vyjednávání o budoucí kohezní politice. Bohužel je aktuálně zájem o volby do EP velmi nízký, proto je potřeba soustředit se na hlavní, palčivá témata a ty skutečně dobře komunikovat. Nízká účast je obecně velmi špatným signálem o vztahu k Evropské unii.

CEMR dále představil zprávu o činnosti za minulé období v oblasti klíčových témat a priorit, což jsou energie, životní prostředí, mobilita a klima. V diskusi se na návrh nizozemské delegace objevilo především téma Nařízení o obnově přírody, které je aktuálně projednáváno v Evropském parlamentu a které bude mít zásadní dopad na samosprávy, a v této aktuální předkládané podobě negativně ovlivní především velká města a urbanizované celky. Proto je aktuálně právě toto nařízení absolutní prioritou CEMR. Turecká delegace dále upozornila na palčivé téma migračních vln především z Afriky, u kterých se dá očekávat, že budou narůstat. Turecko má již jistou zkušenost, nicméně je třeba koordinované politické akce, aby byl tento problém v budoucnu zvládnutelný.

tům. Příkladem takové spolupráce je i projekt Mosty důvěry, v rámci kterého jsou navazována partnerství mezi evropskými a ukrajinskými městy. Tohoto projektu se účastní také Svaz měst a obcí, aktivity projektu právě probíhají. Fabricio Rossi uvedl svou poslední zkušenost, kdy partnerství měst již nejsou pouze důvodem společných projektů a návštěv, ale skutečné diplomacie, která míří z lokální úrovně na ná-

tyčný problém je nařízením vyřešen, ale ve skutečnosti řešení problému teprve začíná a v ten moment se to vždy nějakým způsobem dotýká samospráv. Proto musí být zapojeny do procesu už ve všech předcházejících krocích a jejich připomínky by měly na úrovni orgánů EK být zohledněny, aby byla následná implementace vůbec možná. Fabricio Rossi dále představil kroky, které povedou k posílení a větší relevan-

Politický výbor dále informoval o přípravě tří pozic, na kterých pracovaly odborné pracovní skupiny se zapojením členských asociací. Jedná se o poziční dokument k cirkulární ekonomice, poziční dokument k budoucnosti kohezní politiky a poziční dokument k reformě trhu s elektřinou. V diskusi vyjádřili volení zástupci nutnost

Delegace SMO ČR na jednání Politického výboru CEMR v Tbilisi: Richard Vereš, Radka Vladyková, Kamila Bláhová, Monika Štěpánová, Jana Fischerová.

poukázat na možné negativní dopady a na taková řešení, jejichž implementace bude na lokální úrovni reálně možná. Toto se také zásadně týká Nařízení o odpadních vodách (UWWD), které v aktuální podobě přinese řadu zásadních problémů při řešení, která jsou vnímána jako zbytečná a způsobí extrémní nárůst nákladů v této již tak finančně velmi náročné oblasti. Generální sekretář CEMR vyjádřil speciální díky Svazu měst a obcí ČR za zapojení a relevantní

příspěvky k pozičnímu papíru týkajícímu se budoucí kohezní politiky. Řada přítomných volených zástupců se vyjádřila k důležitosti kohezní politiky a k velkému přínosu, který pro Evropu znamená. Z pohledu územního rozvoje jsou dlouhodobé, předvídatelné investice naprosto zásadní a vhodnější než krátkodobé nástroje.

Zástupci Svazu se dále setkali v osobním jednání s vedením CEMR a se zástupci Kontrolního výboru CEMR k připravova-

nému jednání Politického výboru CEMR v Praze, kdy Svaz bude hostitelem a může také ovlivnit agendu tohoto jednání. Na schůzce se projednávalo financování, možné zaměření programu a také očekávané výstupy, které by z pohledu Svazu takové jednání mělo přinést.

*Monika Štěpánová
Sekce regionálního rozvoje
a mezinárodních vztahů*

Jak česká města plní SDGs: Mapování úspěšnosti a výhod zapojení

Méně než sedm let zbývá do naplnění 17 cílů udržitelného rozvoje OSN (tzv. SDGs) a jejich 169 podcílů. Již od roku 2015, kdy byly cíle schválené, hrají města a obce v jejich naplňování významnou roli. Podle Ministerstva pro místní rozvoj ČR lze až 92 podcílů ovlivnit z lokální, komunální úrovně. Nyní vychází publikace, která mapuje, jak úspěšně se to daří českým samosprávám a proč se jim tento přístup vyplatí. V průběhu června ji představila série seminářů po celé republice.

Současná debata o udržitelném rozvoji obsahuje množství různých rámců, konceptů a certifikací, která města mohou následovat a realizovat. Mluví se o zdravých městech, paktech starostů a primátorů či lokálních zelených dohodách. Na zástupce samospráv proto tato debata může působit nepřehledně. Cíle udržitelného rozvoje představují zastřešující rámec udržitelného rozvoje do roku 2030 pro všechny členské státy OSN. Na SDGs staví mezinárodní dohody, evropská politika rozvoje i národní rozvojové rámce členských států EU (a částečně i výše zmíněné iniciativy). Na tuto agendu potom navazují strategie a opatření samospráv. I Česká republika pravidelně reportuje svůj postup v tzv. dobrovolném národním přezkumu (Voluntary National Review), ovšem žádné

české město zatím nevytvořilo dobrovolný lokální přezkum (Voluntary Local Review). Dochází tedy k určité neprovázanosti národního a samosprávného reportování.

Role SDGs v aktivitách měst

Úkolem měst je globální agendu lokalizovat a podívat se na jednotlivé cíle SDGs perspektivou místního kontextu, ať už lokálních výzev, silných stránek anebo skrze potřeby místních aktérů, tj. veřejnosti, firem, neziskových organizací a dalších institucí. Dalším krokem je zohlednění SDGs v místních strategiích rozvoje a pravidelné hodnocení postupu k nim. Protože EU, národní vlády a čím dál více firem a institucí rámec SDGs využívají, dochází ke sje-

nocení a koordinaci udržitelných politik rozvoje napříč celým systémem. I přes to, že sledování cílů není pro města zatím povinné, dá se předpokládat, že v budoucnu budou vznikat regulace, které budou požadovat zajištění výsledků podobných cílům udržitelného rozvoje s pobídkami, jako jsou dotace, pokuty nebo daně tak, jak to dnes už vidíme například v rámci soukromého sektoru a tzv. taxonomie a reportingu o udržitelnosti velkých firem. Zohlednění SDGs na místní úrovni zajišťuje předvídaní těchto trendů a umožňuje reakci v předstihu.

SDGs ale nejsou jenom o reportování. Díky přístupnému jazyku a zapamatovatelným piktogramům jsou využívány pro komunikaci s veřejností a dalšími aktéry

v místním rozvoji. Prostřednictvím SDGs mohou samosprávy ukázat, jak pracují na zvyšování kvality života svých obyvatel. Občané tak získají jasnou představu o tom, jak by mělo udržitelné město vypadat, a mohou s tímto rámcem porovnávat aktivity města a sami přispívat k cílovému stavu.

Samosprávy rovněž využívají rámec SDG pro řešení místních výzev a k návrhu konkrétních projektů. SDGs totiž mohou zprostředkovat ucelený pohled na problém a návrhy komplexních řešení. Představte si obec, která se na revitalizaci parku dívá optikou SDGs. Nenahlíží na ni pouze jako na zelenou infrastrukturu (SDGs 13 a 15), ale bere v úvahu potřeby uživatelů včetně znevýhodněných skupin (SDGs 5 a 10), zohledňuje možnosti oběhového hospodářství (SDG 12), vzdělávací a rekreační potenciál a dostupnost parku (SDGs 3, 4 a 11) a v neposlední řadě zapojuje do přípravy revitalizace své občany (SDGs 16 a 17). Na základě takového mapování je přizpůsoben návrh projektu, tak aby přispíval k více cílům najednou.

Jak na udržitelné obce – vzorkovník úspěšných řešení

V České republice je zatím jen několik obcí, které se aktivně zabývají SDGs. Nicméně existuje velké množství inovativních a účinných projektů, postupů a nástrojů, které přispívají k udržitelnosti. Nová publikace „Jak na udržitelné obce – Vzorkovník úspěšných řešení“, zpracovaná pro Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, přináší konkrétní příklady a zkušenosti v oblas-

ti udržitelného rozvoje na lokální úrovni. Autoři publikace identifikovali více než 230 nástrojů, ze kterých popsali 38 s největším dopadem a holistickým nebo inovativním řešením a provedli terénní šetření pro dalších 7. Publikace je určena pro všechny, kteří se aktivně podílí na rozvoji své obce, ale nejvíce ji využijí starostové, zastupitelé, úředníci a odborní pracovníci obcí.

Publikace byla tvořena ve spolupráci s nositeli projektů, je tedy přenosem zkušeností z jejich realizace, bariér, na které narazili, postupů pro jejich překonání, přístupu k financování projektu, jeho dopadu či zkušeností se zapojováním dalších aktérů. Ke každému nástroji je také přiřazena vhodná metodika, která čtenáře navede na další zdroje poznání a zkušeností.

Nástroje pokrývají celou šíři témat a přístupů, od nízkobariérových řešení, jako je síť veřejných WC na Praze 7 nebo program adopce zeleně ve Znojmě a Dvoře Králové, po strategické přístupy k udržitelnému plánování, které znázorňují příklady využití analýzy megatrendů při tvorbě strategického plánu v Jihlavě ne-

bo pražský Klimatický plán. Autoři identifikovali také inovativní přístupy a projekty, mezi něž patří ostravské Expat centrum, pilotní projekt mobilního spalování odpadních kalů v Písku, brněnský Sociální nadační fond nebo MHD zdarma ve Frýdku-Místku.

U některých SDGs zpracovatelé identifikovali nejúspěšnější a inspirativní řešení v zahraničí. Mezi ně patří aktivní přístup k gender mainstreamingu ve Vídni, komplexní řešení rozvoje obce skrze projekt městského potravinového systému v italském Pozzuoli, využívání SDGs pro zapojování partnerů ve finském Espoo nebo provázání rozpočtu francouzského Štrasburku s SDGs.

V červnu 2023 se uskutečnila série seminářů, které byly zaměřeny na představení možností využití SDGs v městském prostředí a představení publikace. Tyto semináře také sloužily k přenosu osvědčených postupů a řešení konkrétních výzev, kterým čelí města a regiony, v nichž se semináře konaly. Semináře se uskutečnily v Praze, Plzni, Ostravě, Olomouci, Jihlavě a Jablonci nad Nisou. Další informace o publikaci jsou k dispozici na webových stránkách MMR.

Svaz pořádal Fórum solidarity k podpoře partnerství českých a ukrajinských měst

Svaz měst a obcí zorganizoval 13. června 2023 Online Fórum solidarity k dosavadním zkušenostem a současným možnostem financování partnerských projektů mezi českými a ukrajinskými městy, a to zejména v souvislosti s pomocí válkou poškozených ukrajinských oblastí. Akce se uskutečnila v rámci projektu Mosty důvěry 2.0, kterého se Svaz účastní ve spolupráci s asociacemi municipalit z dalších 9 členských států EU.

Na úvod vystoupily zástupkyně asociací, které projekt organizují na evropské a ukrajinské straně, tedy Rada evropských měst a regionů (CEMR) a Asociace ukrajinských měst (AUC).

O aktuální situaci na Ukrajině a spolupráci s Českou republikou následně pohovořil chargé d'affaires z ukrajinské ambasády v České republice Vitalij Usatyj. O možnostech České republiky v rekonstrukci Ukrajiny a způsobech pomoci i na úrovni municipalit následně hovořil český vládní zmocněnec pro rekonstrukci Ukrajiny Tomáš Kopečný. Jak bylo na akci několikrát zdůrazněno, města budou hrát důležitou roli při rekonstrukci válkou zničených ukrajinských oblastí. Právě z jejich úrovně totiž musí přijít poptávka v podobě dobře navržených projektů, která budou schopna žádat o finance z mezinárodních (OECD, Světová banka), evropských (EU), národních (ČR a další země) či regionálních/krajských výzev a prostředků.

Spolupráce českých a ukrajinských měst

S takovými projekty mohou ukrajinským kolegům pomoci municipality z Česka. Konkrétní partnerství pro tyto účely se rozvíjejí v rámci aktuálního kola projektu Mosty důvěry mezi Českou Třebovou a ukrajinským městem Jasiňa, Novým Jičínem a Pavlohradem, a Zábřehem a Ržyščivem. Starostové a místostarostové jednotlivých měst rovněž na akci vystoupili s představením svých samospráv a oblastí, v nichž chtějí dále rozvíjet svou spolupráci. Česká města mohou mj. nabídnout své bohaté zkušenosti s projektovým řízením, zájem mají také o spolupráci v oblasti školství či kultury. Ukrajinská města pak mají zájem o spolupráci v oblasti komunálních služeb vč. odpadového hospodářství a čištění odpadních vod, v sociální a zdravotní oblasti, životním prostředí či cestovním ruchu. Ukrajinské municipality by zároveň neměly být pouze příjemcem pomoci, ale spolupráce by měla být vzájemná, protože i ony mají co nabídnout zahraničním/čes-

kým partnerům, například své zkušenosti s vnitřně vysídlenými osobami nebo s administrativními a institucionálními decentralizačními reformami, které na Ukrajině probíhaly v předchozích letech.

Příklady z praxe

To, že Česká republika je pro ukrajinskou stranu významným partnerem, bylo na akci několikrát ústně zdůrazněno i demonstrováno na konkrétních příkladech spolupráce dalších českých a ukrajinských měst. Některá partnerství vznikla již před válkou, další se aktuálně rozvíjejí i mimo projekt Mosty důvěry. Příkladem toho může být ukrajinská obec Poliana, která dlouhodobě spolupracuje s českou Telčí například na vybudování sociálního bydlení nebo komunální technice. Úřadující starostka obce Nelia Petrus o tom hovořila na Fóru solidarity. Bohaté zkušenosti s pravidelnými cílenými dodávkami od českých subjektů (krajů, obcí) na Ukrajinu má Kraj Vysočina přes Dobročinný fond Víza, na kterém spolupracují s partnerskou Zakarpatskou oblastí. Způsoby pomoci, formy spolupráce a další praktické zkušenosti s administrativou, logistikou a distribucí konkrétní pomoci představili na akci radní Kraje Vysočina a starosta obce Těchobuz Pavel Hájek, a koordinátorka fondu Kateřina Svobodová, která zpracovává průběžně se měnící požadavky ukrajinské strany a snaží se o jejich naplnění ze strany Česka. Doposud pomohli zprostředkovat dodávku sanitek, autobusů, generátorů, čerpadel a dalších věcí. Bohaté zkušenosti mají se spoluprací domovů důchodců nebo hasičských záchranných sborů mezi českou a ukrajinskou stranou, nyní rozvíjejí spolupráci v oblasti zdravotnictví nebo lesnictví.

Nakonec své pozitivní ale i negativní zkušenosti s dodávkami humanitární pomoci pro ukrajinská partnerská města Černivci a Irpiň představil primátor statutárního města Olomouc a místopředseda Svazu Miroslav Žbánek. Město ve spolupráci s olomouckou charitou, místními podniky a dalšími subjekty pomáhalo

Ukrajíně od počátku vpádu ruské armády na Ukrajinu, a to formou schválení deklarace na podporu Ukrajiny, pomocí ukrajinským válečným uprchlíkům s dočasným ubytováním a dalšími životními potřebami ve městě nebo organizací a finanční i materiální podporou humanitárních sbírek pro Ukrajinu včetně benefičních koncertů. Město také ze svých zásob poskytlo dva autobusy a jedno sanitní vozidlo, dále zdravotnický materiál, spacáky a deky nebo trvanlivé potraviny. Celkovou dosavadní pomoc město vyčísluje na více než 7 milionů korun a je připraveno pomáhat dál, i při rekonstrukci Ukrajiny. K další spolupráci ovšem budou potřeba dostatečné finanční prostředky, které mohou plynout například z rozpočtu EU nebo z národních či krajských kas. Konkrétní finanční možnosti na akci představili zástupci CEMRu a české státní správy. Dostupné evropské programy pro financování spolupráce mezi českými a ukrajinskými municipalitami, jako je přeshraniční program Interreg DANUBE, pod-program European City Facility pro tvorbu analýz financovaný z komunitárního programu LIFE nebo program CERV (pro občany, rovnost, práva a hodnoty) pro podporu town-twinningu, představil expert CEMRu Kirill Dimanopoulos.

Formy pomoci, od humanitární, přes rekonstrukční, až po stabilizační podporu pro Ukrajinu ze strany českého Ministerstva zahraničních věcí (MZV) představila Lucie Chudá. Na fóru také zmínila databázi českých expertů Expertise on Demand podporovanou Českým světenecským fondem při Rozvojovém programu OSN (UNDP), z níž mohou čerpat expertizu ukrajinskí partneři pro své transformační projekty. Aktuálně MZV nemá speciální program pro spolupráci českých a ukrajinských municipalit, do budoucna by se ale současný program ministerstva pro spolupráci českých samospráv s jejich partnery z prioritních zemí ČR, kterými jsou Moldavsko, Gruzie a Bosna a Hercegovina, mohl rozšířit i na Ukrajinu.

Tento nedostatek prozatím mohou kompenzovat pravidelné dotační výzvy Čes-

ké rozvojové agentury (ČRA), které na akci popsala Blanka Michaela Remesová, vedoucí oddělení realizace projektů ČRA. České municipalita mohou pro spolupráci s jejich ukrajinskými partnery využít konkrétně program pro Posilování kapacit implementačních partnerů v rámci zahraniční rozvojové spolupráce, z něhož může být na jeden projekt vyčleněno až 750 tisíc korun. Finanční podpora ČRA směřuje také na vzdělávací aktivity realizované v ČR, nebo na podporu obchodních partnerství B2B. Pro rekonstrukční práce na Ukrajině ČRA poskytuje rovněž svou expertizu, a to na konkrétní projekty navržené MZV. Kromě humanitární, stabilizační a rekon-

strukční pomoci podporuje rozpočet ČR ještě hospodářskou pomoc, kterou má na starosti **Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO)**. Konkrétní nástroje v podobě twinningových a incomingových aktivit na výměnu expertů nebo program Aid4Ukraine pro financování menších měkkých projektů vysvětlil na akci ředitel Odboru evropských zemí Martin Pospíšil. Krom toho byla představena také otevřená komunikační platforma Business Club Ukraine pro sdílení informací a koordinaci mezi firmami, které mají zájem podílet se na obnově Ukrajiny v aktuální situaci. Přestože podpora MPO směřuje primárně na podnikatelské subjekty, zapojit se mohou i města a obce.

Fóra solidarity se zúčastnilo přes 40 účastníků z řad měst, krajů a orgánů státní správy z Česka i Ukrajiny a stalo se inspirací pro rozvoj partnerství dalších českých měst s ukrajinskými partnery. Svaz jde tímto směrem naproti a nabízí ve spolupráci s CEMR a AUC možnosti zprostředkování partnerství českých a ukrajinských samospráv. Zástupci Svazu zároveň jedná s Ministerstvem průmyslu a obchodu či Ministerstvem zahraničních věcí o možnostech zejména finanční podpory pro partnerství českých a ukrajinských municipalit.

*Pavla Hosnedlová
koordinátorka projektu Mosty důvěry 2.0
hosnedlova@smocr.cz*

Zástupci asociací samospráv ze zemí střední Evropy jednali na Sněmu Svazu o užší spolupráci

Představitelé slovenské asociace ZMOS, dvou maďarských a dvou rakouských asociací se setkali s jejich českými kolegy ze Svazu měst a obcí ČR v Olomouci v rámci XIX. sněmu Svazu, aby projednali společné výzvy a priority i další formy spolupráce.

Zúčastněné asociace formují tzv. Regionální skupinu Central Europe v rámci Rady evropských měst a regionů (CEMR), v jejímž čele stojí Richard Vereš, předseda Výboru městských částí a obvodů statutárních měst Svazu a starosta městské části Slezská Ostrava, který celé jednání v Olomouci vedl. Skupina doposud fungovala na dobrovolném principu, do budoucna by se ale mohla více formalizovat a sjednotit tak hlas zástupců místních samospráv ze zemí střední Evropy na unijní úrovni. To je jedním z hlavních výstupů společného jednání, jež kvitovali všichni přítomní včetně opětovně zvoleného předsedy Svazu Františka Lukla, který přišel účastníky schůzky po svém zvolení krátce pozdravit.

Společné středoevropské priority, které by mohly být na evropské úrovni vzájemně podporovány, schválili účastníci formou pozičního dokumentu. V něm na jednu stranu oceňují rostoucí důraz institucí Evropské unie na lokální úroveň, zároveň je ale vyzývají k dalšímu zohledňování specifických podmínek jednotlivých zemí a jejich místních a regionálních samospráv, mj. v souvislosti s implementací Zelené dohody pro Evropu, která má za cíl připravit evropské země na klimatickou neutralitu do poloviny století.

Středoevropské samosprávy dále podporují pokračování kohezní politiky vyčle-

ně pro regionální a lokální úroveň i v dalším programovém období po roce 2027 a zároveň žádají zjednodušení podmínek čerpání finančních prostředků z tzv. komunitárních programů spravovaných Evropskou komisí, které postupně nabývají na významu. V neposlední řadě byl zdůrazněn také přeshraniční rozměr spolupráce, který by mohl být více podpořen zavedením tzv. Evropského přeshraničního mechanismu. Ten byl navržen Evropskou komisí v roce 2018 v souvislosti s přípravou programového období po roce 2020, schválen ale zatím nebyl. Nyní se debata o něm na evropské úrovni znovu rozjíždí, a to díky snaze Evropského parlamentu i českého zástupce v Evropském výboru regionů Pavla Brandy, který se schůzky regionální skupiny v Olomouci také účastnil.

Společnými tématy středoevropské skupiny by mohlo být rovněž stírání rozdílů mezi regiony anebo poválečná obnova ukrajinských samospráv. Jednou z diskutovaných výzev pak byly členské poplatky v evropských a mezinárodních organizacích zastupujících místní samosprávy, s jejichž úhradou mají některé asociace v době nepříznivé ekonomické situace velké obtíže.

Aby mohla být více zohledňována místní specifika zemí střední Evropy, národní aso-

ciace by mohly sledovat připomínky k připravované legislativě EU, která by z jejich pohledu měla v ideálním případě být přijímána formou směrnic. Ty dávají členským státům větší prostor pro implementaci a tím zohlednění jejich místních podmínek než přímo účinná nařízení, jejichž počet na evropské úrovni rok od roku roste právě na úkor směrnic.

Pro posílení hlasu středoevropských samospráv by bylo přínosné také předávání společných pozic jejich národním europoslancům, kteří by je podporovali a dále prosazovali na půdě Evropského parlamentu. V neposlední řadě se nabízí společné či koordinované vystupování zástupců spřátelených asociací regionu na jednáních orgánů CEMR, kde by mohla být prezentována jejich společná pozice.

Projednání a odsouhlasení společných priorit je zatím jen první krok, dále bude nutno ujasnit způsob budoucí spolupráce. Skupina se proto dohodla, že se bude pravidelněji setkávat, v ideálním případě jednou za půl roku, buď online nebo osobně. Příští setkání by mohlo proběhnout už na podzim tohoto roku.

*Pavla Hosnedlová
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

- www.poradnaprobce.cz
- Více než 3100 aktuálních právních rad, které jsou pravidelně aktualizovány
- Systém využívá již více než 3000 obcí
- Možnost využití služeb až pětkrát ročně zdarma pro členské obce
- Každá členská obec Svazu má přístup až pro 11 osob
- Tvorba automatických dokumentů – připravené smlouvy pro jednoduché použití
- Nabídka vzdělávacích kurzů pro úředníky a zastupitele obcí a krajů

Rušení železničních přejezdů a přechodů – možnosti právní obrany

V současné době se řada obcí a měst na našem území potýká s řízeními, jejichž předmětem je rušení železničních přejezdů či přechodů na jejich území, a to k žádosti státní organizace Správy železnic. Počátkem roku 2021 totiž vstoupil v účinnost – relativně snadno přehledný – zákon č. 403/2020 Sb. Tato novelizace řady jiných zákonů podstatnou měrou změnila právé regulaci obsaženou v zákoně č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „ZPK“), zejména v části, která se věnovala rušení železničních přejezdů a přechodů (pozn.: dále uvedené pro železniční přejezdy platí obdobně pro železniční přechody).

Dle předchozího znění ust. § 37 odst. 4 ZPK platilo, že na žádost vlastníka dráhy nebo pozemní komunikace je silniční správní úřad (dále jen „silniční úřad“) se souhlasem drážního správního úřadu oprávněn rozhodnout o zrušení železničního přejezdu. Předchozí právní úprava tak postup rušení železničního přejezdu upravovala velmi stroze, přičemž nestanovila žádné zákonné podmínky či kritéria, jejichž naplnění by bylo nutné v rámci řízení o zrušení železničního přejezdu zkoumat a veškeré rozhodování ponechávala „pouze“ na uvážení silničního úřadu. Mj. s ohledem na strohost právní úpravy soudní praxe dovodila povinnost silničního úřadu zohledňovat při rozhodování to, zda zrušením železničního přejezdu nedojde k nepřiměřenému zásahu do práv vlastníků přilehlých nemovitostí, jakož i k prodloužení přístupových cest k nemovitostem. Tento závěr je možno vidět např. v rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 30 A 18/2019-85. V citovaném rozsudku krajský soud posuzoval situaci, kdy žadatel jako vlastník železniční dráhy podal žádost o zrušení železničního přejezdu. Na základě žádosti příslušný silniční úřad rozhodl o jeho zrušení. Dotčená obec brojila proti rozhodnutí jak odvoláním, tak správní žalobou, v nichž argumentovala zejména snížením obslužnosti okolních pozemků. Krajský soud se však s obsahem žaloby neztotožnil, neboť uvedl, že rušený železniční přejezd se nachází v blízkosti dvou dalších železničních přejezdů, které jsou vzdáleny toliko cca 1 km, tudíž nespatořoval významnější negativní vliv na obslužnost okolních nemovitostí. Ačkoliv žaloba nebyla úspěšná, soud jasně uvedl, že silniční úřady jsou při rozhodování o zrušení železničního přejezdu povinny vážit, zdali zrušení železničního přejezdu nebude představovat neproporcionální zásah do práv vlastníků okolních nemovitostí, jakož i dalších osob,

které železniční přejezd využívají.

Od 1. 1. 2021 byla novelizací doplněna právě nová ust. § 37a ZPK. Důvodová zpráva uvádí, že cílem novelizace bylo stanovit kritéria, která by byl silniční úřad povinen zohledňovat při svém rozhodování. V současné době tak s ohledem na ust. § 37a odst. 1 ZPK platí, že silniční úřad na žádost vlastníka dráhy nebo pozemní komunikace povolí zrušení železničního přejezdu za situace, kdy k přístupu k nemovitostem je možné využít jinou vhodnou trasu, která a) není delší o více než 5 km a b) nevede přes přejezd s nižším stupněm zabezpečení.

Ačkoliv lze uzavřít, že novelizace bezesporu přinesla komplexnější úpravu řízení o zrušení železničních přejezdů, tak na druhou stranu vyvstala otázka, zdali má silniční úřad využít při svém rozhodování tzv. správního uvážení. Ze strany některých silničních úřadů byl a je zaujímán názor, že silniční úřad má povinnost železniční přejezd zrušit vždy, když jsou splněny zákonné podmínky stanovené v ust. § 37a odst. 1 ZPK bez toho, aniž by měl možnost sám uvážít jiná kritéria či okolnosti konkrétního případu.

V jednom takovém případě spoluautor zastupoval dotčený územní samosprávný celek v řízení u Krajského soudu v Hradci Králové. Na základě žaloby krajský soud v rozsudku č. j. 30 A 71/2022-51 vyhověl správní žalobě, která byla postavena na dvou základních okruzích žalobních námitek – (i) nesprávně zjištěný skutkový stav a (ii) nesprávné právní posouzení věci.

V prvním okruhu byla namítána zejména nesprávně zjištěná délka alternativních obchozích tras (rozdíl byl cca 600 m). Ačkoliv se stále bezesporu jedná o vzdálenost do 5 km dle zákonné úpravy, tak nebylo možné odhlédnout od skutečnosti, že tato délka představuje znatelné prodloužení docházkové vzdálenosti, jakož i dobu cesty. Pochybení

žalovaného bylo spatřováno též v tom, že jeden z alternativních železničních přejezdů nedisponoval totožným zabezpečením jako rušený železniční přejezd, ačkoliv žalovaný tvrdil opak.

Druhý okruh žalobních námitek pak spočíval v nesprávném právním posouzení věci. Kromě chybného výkladu závazného stanoviska dotčeného orgánu šlo též o výklad ust. § 37a odst. 1 ZPK. Krajský soud se zabýval tím, jaké okolnosti je silniční úřad při rušení železničních přejezdů povinen zohlednit. Žalovaný tvrdil, že jsou-li naplněny výslovně uvedené podmínky dle ust. § 37a odst. 1 ZPK, silniční úřad je povinen vždy žádosti vyhovět bez dalšího, tedy bez jakékoliv úvahy apod.

S takovýmto značně zjednodušujícím výkladem žalovaného však nemůžeme souhlasit, neboť taková mechanická aplikace práva by byla dle našeho názoru v rozporu se smyslem a účelem tohoto ustanovení. I z důvodové zprávy k zákonu č. 403/2020 Sb. vyplývá, že záměrem zákonodárce byla pouze snaha omezit libovůli silničního úřadu při rozhodování o zrušení železničního přejezdu stanovením základních kritérií, jejichž naplnění by bylo toliko prvotním předpokladem pro další úvahy silničního úřadu. Ostatně opačný výklad by znemožňoval posouzení konkrétní situace a jejích specifíků.

Správnost tohoto výkladu autorů podporuje právě i to, že účastníkem příslušného řízení je mj. právě obec, na jejímž území se rušený železniční přejezd nachází. Z účastenství obce ze zákona pak lze dovodit, že ke zrušení jednotlivých železničních přejezdů má docházet pouze po zhodnocení vlivu zrušení takového přejezdu na veřejnost, neboť pouze obec bude disponovat nejlepší místní znalostí, jež je nutná ke správnému posouzení vhodnosti a nezbytnosti zrušení přejezdu. Názor autorů, který byl uveden i v poda-

né správní žalobě, spočíval v tom, že ust. § 37a odst. 1 ZPK je nutno považovat za tzv. minimum nezbytného, jehož naplnění samo o sobě neznamená vyhovění žádosti o zrušení železničního přejezdu, neboť rozhodnutí o zrušení by mělo vždy vycházet z kompletní úvahy silničního úřadu s vyhodnocením veškerých relevantních skutečností, včetně posouzení proporcionality (přiměřenosti) takového zásahu.

Tento závěr potvrdil i krajský soud, který výslovně konstatoval, že i přes vtělení požadavku na zkoumání vhodnosti alternativní trasy a její délky, jakož i požadavku zkoumání, zdali

alternativní trasa nevede přes železniční přejezd s nižším stupněm zabezpečení, je nadále nutno rovněž zkoumat i vhodnost alternativní trasy jako takové. Z rozsudku tak jasně vyplývá, že správní orgány jsou u alternativních tras, které splní požadavky na délku a zabezpečení podle ust. § 37a odst. 1 ZPK, povinny zkoumat, zda zrušením přejezdu nebudou sousední nemovitosti nepřiměřeně zatíženy, nebude-li podstatně ztíženo jejich obhospodařování, a dále i míru přiměřenosti takového zásahu do práv uživatelů se zohledněním konkrétní lokality, její dopravní obslužnosti, terénu, místních specifik, přičemž ji mají po-

suzovat optikou v rozsahu skupiny osob, které se takový zásah může dotknout.

Doporučení závěrem

Závěrem je vhodné jednoznačně doporučit, aby se územní samosprávné celky aktivně a právně vhodně bránily v řízeních o zrušení železničních přechodů či přejezdů na svém území, neboť pouze při správně vedené obraně lze dosáhnout toho, aby ke zrušení těchto přechodů a přejezdů nedošlo.

JUDr. Jan Brož, Ph.D.,
Jan Novotný

Vybrané dotazy

Po načtení QR kódu si můžete zobrazit aktuální znění dotazu včetně odpovědi.

■ **Místní komunikace jsou zarostlé křovinami. Má obec povinnost se o místní komunikace starat?**

Obec jakožto vlastník místní komunikace má povinnost vykonávat její správu zahrnující zejména její pravidelné a mimořádné prohlídky, údržbu a opravy. Cílem údržby a oprav je odstranit závady ve sjízdnosti, opotřebením nebo poškozením komunikace, jejích součástí a příslušenství. Běžná údržba zahrnuje i ošetřování silniční vegetace. Je tedy zřejmé, že pokud jsou místní komunikace zarostlé křovinami, je povinností obce křoviny odstranit a komunikaci zprovoznit.

Silniční vegetace na silničních pomocných pozemcích a na jiných vhodných pozemcích tvořících součást dálnice, silnice nebo místní komunikace nesmí ohrožovat bezpečnost užití pozemní komunikace nebo neúměrně ztěžovat použití těchto pozemků k účelům údržby těchto komunikací nebo neúměrně ztěžovat obhospodařování sousedních pozemků.

■ **Vlastník pozemku, na kterém leží veřejně přístupná účelová komunikace, tuto komunikaci zablokoval. Jakým jiným způsobem se lze bránit mimo soudní spor?**

Umístěním překážky (např. instalací závořky a jejím sklopením) na již existující veřejně přístupnou účelovou komunikaci nelze legálně omezit přístup veřejnosti na tuto komunikaci. Jestliže dojde k neoprávně-

nému umístění pevné překážky zasahující do účelové komunikace, zahájí silniční správní úřad, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností, správní řízení o jejím odstranění (z moci úřední či na žádost). Současně může neoprávněné umístění pevné překážky na veřejně přístupnou účelovou komunikaci představovat přestupek. O přestupku rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností.

■ **Jaký je postup v případech pojmenování účelové komunikace?**

Veřejně přístupnou pozemní komunikaci lze pojmenovat jako ulici či jiné veřejné prostranství, přičemž rozhodování o názvech ulic a jiných veřejných prostranství (např. náměstí) je vyhrazeno zastupitelstvu obce. Ulice a veřejná prostranství se nepojmenovávají shodnými názvy a ani podle jmen žijících osobností veřejného života, název musí být v rámci jedné obce jedinečný.

O pojmenování ulic a jiných veřejných prostranství rozhoduje zastupitelstvo obce na svém zasedání. K pojmenování pak dochází zápisem do Registru územní identifikace nemovitostí (RÚIAN), přičemž zápis provádí obecní úřad.

odpovědi na dotazy
pracovala KVB advokátní kancelář

JUDr. Jan Brož, Ph.D.
advokát

V rámci své specializace se intenzivně věnuje především veřejnému stavebnímu právu, územnímu plánování, právu životního prostředí, komunálnímu právu, dotacím a další veřejné podpoře, hernímu právu a správním trestáním (a je též spoluautorem hojně citovaného komentáře k zákonu č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich). Ve všech těchto oblastech též již několik let úspěšně zastupuje klienty jak před správními orgány, tak před správními soudy a Ústavním soudem.

Je místopředsedou a členem Pracovní komise Legislativní rady vlády ČR (Komise pro veřejné právo I – komise pro správní právo č. 3), rozkladové komise ministra pro místní rozvoj (pro zákon o svobodném přístupu k informacím) a rozkladové komise ministra zdravotnictví. V rámci mezinárodního působení je členem The Group of Independent Experts on the European Charter of Local Self-Government. Je i členem Legislativní komise Svazu. Je autorem či spoluautorem mnoha odborných textů publikovaných v ČR i v zahraničí (příkladem mezinárodní monografie „The Laws of Transparency in Action. A European Perspective“ či mezinárodní monografie „Indirect Judicial Review in Administrative Law – Legality vs Legal Certainty in Europe“), jakož i zpracovatelem respektovaných odborných právních vyjádření, expertiz a posudků. V rámci své legislativní praxe poskytuje klientům (a to jak z řad soukromého, tak veřejného sektoru) též odborné služby při tvorbě i připomínkování návrhů zákonů; mezi nejvýznamnější zde patří rekodifikace (veřejného) stavebního práva, na které významně participuje kontinuálně již od roku 2018, a to včetně navazujících novelizací.

Připomínkujeme

V červnu (k 19. 6. 2023) jsme připomínkovali především:

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, a zákon č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci, ve znění pozdějších předpisů

Předkládá Ministerstvo vnitra, na Svazu připomínkuje Alena Klimt

Základním cílem navrhované právní úpravy je odložení účinnosti vybraných ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě v oblasti atestací elektronických systémů spisové služby, čímž se zajistí prostor pro adekvátní přípravu veřejnoprávních původců na změnu elektronických systémů spisové služby a jejich případnou revizi a přípravu dodavatelů na atestace elektronických systémů spisové služby a jejich následnou aplikaci.

Svaz navrhl zvážit celkové nastavení povinnosti žádat o provedení atestace v nastavených časových limitech z pohledu celkového zrušení lhůt bez náhrady. Svaz předložil návrh na další prodloužení a rovněž stanovení povinnosti atestačnímu středisku udělit atestaci nejpozději do šesti měsíců ode dne objednání atestu.

Návrh zákona o sociálním podniku a o změně souvisejících zákonů

Předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí, na Svazu připomínkuje Claudia Varhol

Návrh zákona zavádí do právního řádu ČR pojem „sociální ekonomika“, stanovuje její obecnou charakteristiku a některé dílčí znaky. Dále stanoví, že subjektem sociální ekonomiky jsou sociální podniky obecně a registrované sociální podniky, jimiž se předkládaná právní úprava dále zabývá. Kromě charakteristiky sociálního podniku přináší zejména definici registrovaného sociálního podniku. Svaz upozornil na skutečnost, že návrh zákona je velmi komplikovaný a jeho přijetí by v praxi znamenalo nadměrnou administrativní zátěž právě pro sociální podniky. Vyjádřil obavu ohledně úpravy sociální práce v rámci sociálního podniku s ohledem na další připravované návrhy v oblasti sociální práce.

Návrh zákona o vstupu a pobytu cizinců (cizinecký zákon)

Předkládá Ministerstvo vnitra, na Svazu připomínkuje Claudia Varhol

Věcný rozsah předmětu zákona je vymezen 5 hlavními oblastmi: podmínky vstupu a pobytu cizinců na území ČR, vycestování z něho, průkazy vydávané cizincům, informační systémy a evidence státní správy a působnost příslušných orgánů. V rámci přepracovaného znění zákona nedochází ke změnám klíčových podmínek nutných pro udělení oprávnění k pobytu na území České republiky. Svaz požadoval v souladu se snižováním administrativní zátěže a požadavkem na vyšší elektronizaci veřejné správy, aby bylo zajištěno automatizované předávání údajů v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup, mezi živnostenskými úřady a Ministerstvem vnitra. Svaz upozornil, že by bylo žádoucí, kdyby do budoucna mohly mít také orgány v postavení správce daně nebo obecně orgány obcí (pro účely správního řízení) přístup do integrovaného cizineckého agendového systému (v rámci něhož jsou cizinecké účty zřizovány).

Návrh zákona o veřejných kulturních institucích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o veřejných kulturních institucích)

Předkládá Ministerstvo kultury, na Svazu připomínkuje Alena Klimt

Cílem předloženého návrhu je upravit nový typ právnické osoby v kultuře tak, aby odpovídala současným představám a nárokům. Zákon o veřejných kulturních institucích s ohledem na charakter činností v oblasti kultury a poskytování veřejných kulturních služeb zakotví zvláštní právnickou osobu – veřejnou kulturní instituci (VKI) jako alternativu ke stávajícím příspěvkovým organizacím. VKI bude ústavem podle občanského zákoníku a bude zakládána státem nebo jedním či více územními samosprávnými celky (obcemi či kraji) pro účely poskytování veřejných kulturních služeb.

Svaz k návrhu uplatnil řadu zásadních připomínek. Navrhl, aby s ohledem na cíle stanovené předkladatelem byly provedeny zásadní úpravy v návrhu jako celku, jež by směřovaly do zajištění stability VKI bez ohledu na politické vlivy, avšak v souladu s ekonomickým a hospodářským fungováním VKI. Svaz nesouhlasil s tím, že zakladatelem VKI může být buď stát, nebo územní samosprávný celek (dále jen „ÚSC“) a účast zakladatele/spoluzakladatele z oblasti soukromoprávní není přípustná. Upozornil na nevhodné nastavení kompetencí orgánů VKI. Upozornil také na rizika, která v návrhu spatřuje. Nová úprava nebyla před předložením do připomínkového řízení s ÚSC projednána (vyjma dotazníkového šetření provedeného koncem roku 2022, z něhož nevzešlo pozitivní stanovisko ÚSC k zavedení VKI).

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Předkládá Ministerstvo životního prostředí, na Svazu připomínkuje Alena Klimt

Obecně je cílem novely změnit platnou právní úpravu tak, aby co nejlépe odpovídala aktuálním potřebám v oblasti ochrany ovzduší. Dále je cílem revize platné legislativy v návaznosti na možnosti vylepšení identifikované v Národním programu snižování emisí České republiky (opatření ED4).

Svaz mimo jiné připomínkoval nevhodnost počítat dohromady spalovací zdroje s tradičními palivy a spalovací zdroje s palivy vyrobenými z odpadů. Požadoval zakotvit v zákoně režim spalování paliv vyrobených z odpadu. Navrhl doplnit, aby v případě umístění či navýšení projektovaného výkonu, kapacity, zvýšení emisí zdroje znečišťování ovzduší uvedeného v příloze č. 2 byla v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší (tam, kde dochází k překračování imisních limitů) kompenzační opatření povinná. Uplatnil požadavek na změnu rozdělení výnosu z poplatků za znečišťování.

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:

U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.

- Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2022
- Návrh vyhlášky o seznamu zaměstnání, u nichž se vysoká kvalifikace dokládá vyšší odbornou dovedností, a minimální době požadované odborné praxe k doložení odborné dovednosti
- Akční plán boje proti korupci na roky 2023 a 2024
- Návrh zákona o dorovnávacích daních pro účely zajištění minimální úrovně zdanění velkých nadnárodních a velkých vnitrostátních skupin

Pracovní skupina Venkov, zemědělství, lesnictví, hybridně, 15. června 2023

K tématu kompostování se jako host jednání zúčastnila online Veronika Jarolímová, zástupkyně Odboru odpadů Ministerstva životního prostředí. Představila aktuální opatření k podpoře kompostování ze strany MŽP, včetně možností podpory vzniku komunitních kompostáren. Členové pracovní skupiny upozornili na to, že výslednou hmotu vznikající v komunitních kompostárnách v současné době nelze vykázat v rámci celkového množství tříděného odpadu. Nelze tak plně využít potenciál kompostování směřující mimo jiné i k předcházení vzniku odpadu. Problémy vznikají i při ukládání vzniklého kompostu či nutnosti jeho převážení, které jde zcela proti potenciálnímu přínosu pro životní prostředí. Členové budou na toto dále upozorňovat i při dalších jednáních. Téma kompostování je zároveň řešeno prostřednictvím Ministerstva zemědělství, s jehož zástupci pracovní skupina rovněž úzce spolupracuje.

Dalším online hostem jednání byl Josef Tabery, ředitel Odboru Řídicí orgán rozvoje venkova Ministerstva zemědělství. Seznámil přítomné s aktuálním nastavením Strategického plánu Společné zemědělské politiky pro období 2023–2027. Pokračovat budou mimo jiné pozemkové úpravy s přihlédnutím k environmentálním opatřením, podporována bude také obnova či pořízení drobné infrastruktury v obcích, drobných památek, školních stravovacích zařízení, tvorba protierozních opatření v krajině a další.

Předsednictvo Svazu, 15. června 2023, Praha

Předsednictvo se na svém prvním zasedání ve staronovém složení po XIX. sněmu sešlo v půli června v Praze. Bylo informováno o stavu členské základny, která k počátku června čítala 2814 měst a obcí s počtem obyvatel necelých 8 450 tisíc, což z cel-

kového počtu obyvatelstva představuje asi 80 %. Dále vzalo na vědomí zprávu o hospodaření Svazu k 31. březnu a následně se věnovalo hodnocení XIX. sněmu, jak po stránce technicko-organizační, obsahové, tak i z hlediska finančního vypořádání. František Lukl poděkoval kanceláři za celkově velmi dobrou organizaci. Přítomní požádali o průběžné informace o naplňování priorit, které Sněm schválil (*priority byly zveřejněny v INS č. 6*).

Následovaly pravidelné informace o realizovaných a připravovaných projektech Svazu – ukončují se projekty ESO (formou spolupráce s kanceláří KVB a Aliaves bude pokračovat), SMART a OLEK. Připravují se nové, ale kvůli financování mezinárodní.

K pravidelným bodům jednání patří také informace o stavu implementace programového období 2021–2027 a dalších programů EU (Svaz vyslovil nesouhlas se zvýšením spoluúčasti obcí u projektů podpořených z EU fondů – podrobněji viz krátké zprávy) a pochopitelně aktuální legislativa (*o připravovaných právních normách či o připomínkových řízeních informujeme v našem zpravodaji v rámci rubriky Informujeme či Legislativa – Připomínkovali jsme, některá témata zmiňujeme i v rámci Krátkých zpráv*).

Následovala debata o rozdělení gesčních oblastí mezi členy nově zvoleného Předsednictva. S tím souvisí i nové složení komise a pracovních skupin a jmenování jejich předsedů. To by mělo být připraveno do zářijového zasedání Předsednictva – informace přineseme v říjnovém čísle.

Rozhodnuto bylo také o tom, že Etický kodex zástupců měst a obcí jmenovaných do orgánů Svazu měst a obcí ČR a jednajících jeho jménem (*kodeks přijatý na XIX. sněmu – viz INS č. 6*) včetně formuláře bude roz distribuován dotčeným osobám. Právní poradna zajišťovaná advokátní kanceláří KVB bude nadále pokračovat a projednány byly rovněž některé postupy v rámci poskytování záštít Svazu.

Výhody pro veřejný sektor

Využijte
nadstandardní péči
a speciální ceny.

Ať jste jakákoliv veřejná instituce, vždy vám při nákupu vyjdeme vstříc. Náš program vám ulehčí nákupy. A to díky osobnímu obchodníkovi k vašim službám, VIP ceníku, který vám pomůže ušetřit nebo dvouleté záruce i na IČO.

Podporujeme neziskovky a pro města i obce rádi zařídíme AlzaBox. Všechny poptávky pro vás atraktivně naceníme.

Stačí napsat na org@alza.cz.

Více na alza.cz/verejny-sektor

Finanční komise, 19. června 2023, Praha

Členové komise řešili především podobu konsolidačního balíčku. Vzhledem k tomu, že předkladatelé k jednotlivým opatřením nepřipravili konkrétní vyčíslení jejich dopadů, detailně se diskutovaly propady obecních příjmů. Podle propočtů Svazu by obecní rozpočty měly poklesnout v závislosti na vývoji ekonomiky až o cca 30 miliard Kč. Konsolidační balíček dopadá na oblast daně z nemovitých věcí, kde došlo k jednání mezi předsedou Svazu

Františkem Luklem a ministrem financí Zbyňkem Stanjurou. Dále se upravuje rozpočtové určení daní a výnosy z hazardu (pro aktuální informace sledujte náš web).

Ve druhé části se projednávala problematika ratifikace článků Evropské charty místní samosprávy (ECHMS), kterými se Česká republika dosud necítí být vázána. MV ČR připravuje zahájení procesu dodatečné ratifikace těchto článků na základě doporučení poslední Hodnotící zprávy o plnění závazků ECHMS z října 2022, ve kterém je ze strany Kongresu místních a regionálních samospráv Rady Evropy doporučeno, aby ČR přistoupila i k ostatním článkům. Finanční komise po diskuzi doporučila dodatečnou ratifikaci všech článků. K ratifikaci se vyjádří ještě další komise Svazu a následně bude jejich návrh dán k projednání také Předsednictvu Svazu.

Pracovní skupina obcí II. typu, 20. června 2023, Praha

Přítomní jednomyslně navrhli Předsednictvu Svazu jmenovat na post předsedy pracovní skupiny Ing. Vladislava Hynka, starostu města Třešť. Další bod programu se týkal konsolidačního balíčku a jeho dopadů na obecní rozpočty. Podobně jako na Finanční komisi se diskutovaly jednotlivé změny a jejich dopady. Dále se projednávala budoucnost stavebních úřadů na obcích II. typu, elektronizace veřejné správy, ubytování uprchlíků z Ukrajiny, zákon o sociálním bydlení nebo dopady zákona o střetu zájmů v kontextu zadávání veřejných zakázek.

Kdo zvítězil ve 25. ročníku soutěže Zlatý erb?

Vítězové oblíbené soutěže o nejlepší webovou prezentaci byli vyhlášeni již 15. května 2023 v Hradci Králové. I letos si Svaz měst a obcí připravil pro vítěze věcné dary a těm nejlepším navíc předal volnou vstupenku na letošní XXVI. celostátní finanční konferenci. Výsledky celostátního kola Zlatého erbu byly tradičně vyhlášeny na konferenci ISSS v královéhradeckém Kongresovém centru Aldis při pondělním galavečeru. Letošnímu ročníku poskytl oficiální záštitu hejtmán Královéhradeckého kraje Martin Červíček, hlavním organizátorem byl opět spolek Český zavináč.

Letos se hodnotilo všech 205 obcí s rozšířenou působností. V této kategorii zvítězil **Hradec Králové**. Do kategorie obcí, které nejsou obcemi s rozšířenou působností, se mohly volně hlásit všechny obce. Na první příčce se umístilo město **Jirkov** z okresu Chomutov. Cenu Jana Savického za nejlepší zvládnutí kritéria povinné informace získala obec **Velký Beranov** a **Praha 12**.

Po více než 10 letech mohla přes digitální identitu v celostátním kole hlasovat i veřejnost, naposledy byla cena veřejnosti udělo-

vána v roce 2011. Pro svá města hlasovalo téměř 1000 osob.

„V celostátním kole se oproti kolům krajským hodnotilo na webech více kritérií, důraz se kladl především na jejich bezpečnost a ochranu před hackerskými útoky. Bezpečnostní audit povedla firma CZ.NIC, která je profesionálem v oboru IT security. Celostátní porotu také zajímalo, jak obce využívají open data,“ uvedla Hana Bazjuková, manažerka soutěže Zlatý erb.

Vítězné kategorie

Nejlepší webové stránky obce s rozšířenou působností

1. Hradec Králové

2. Cheb

3. Zlín

Nejlepší webové stránky obce, která není obcí s rozšířenou působností

1. Jirkov

2. Nejdeč

3. Praha-Kolovraty

Cenu veřejnosti v kategorii obcí s rozšířenou působností získalo město **Český Těšín** a v kategorii obcí, které nejsou obcemi s rozšířenou působností, obec **Líšťany** z Ústeckého kraje.

